JOUKKOKIRJE

TUNTURILATU

LAPINKÄVIJÄN LEHTI ● JULKAISIJA TUNTURILATU RY ● N:o 1/1989

415/ /009 0008370000

Puheenjohtajan tähdenvälejä

Heti alkuun on aloitettava nämä tähdenvälit kiitoksella. Tunturikerho Kavtsille ja kavtsilaisille kuuluu lämmin kiitos onnistuneista talvipäivistä. Uskon, että kaikki mukana olleet yhtyvät kiitoksiin. Talvipäivät jäivät mieliin perinteiset muodot sisältävänä, mutta kuitenkin uudistuneena tunturilatulaisten tapaamisena. Vanhoja hyviä muotoja oli ryyditetty virkistävällä vaihtelulla. Jälleen yritti säiden haltija laittaa kapulansa rattaiden puolien väliin, mutta tunturilatulaiset osoittivat oikeata eräretkeilijän luonnetta mukautumalla kehnoihin lumiolosuhteisiin. Kiitokset virkistävästä ja hauskasta tapahtumasta.

*

Vuosikokouksemme päätöksen mukaisesti on Tunturilatu liittynyt järjestönä PIDÄ LAPPI SIISTINÄ ry:hyn. Kyseinen järjestö on perustettu Ympäristöministeriön tuella ja siihen kuuluu paitsi henkilöjäseniä myös yhteisöjäseniä. Se toimii budjetilla, johon varat saadaan valtiolta, sponsoreilta ja jäsenmaksuista – tässä tärkeysjärjestyksessä. Järjestön sääntöihin kirjatut tarkoitus- ja toimintaperiaatteet sisältyvät myös Tunturiladun sääntöihin. Se siis tekee työtä Lapin puhtaan luonnon puolesta, joka on meidän tunturilatulaisten sydäntä lähellä. Pidä Lappi Siistinä ry jatkaa Tunturiladun 1973 aloittamaa Tunturiluuta-operaatioiden toteuttamista kuitenkin supistetummin, tarkoin rajatuissa kohteissa. Uusista suunnitelmista on jo vihjeitä toisaalla tässä lehdessä. Ehkäpä mekin voimme omalta osaltamme kantaa "kortemme kekoon".

*

Oma järjestötoimintamme kaipaa pientä ryhdistäytymistä ja menettelytapojen selkeyttämistä. Tarkoitan johtokunnan kokouksissaan käsittelemien kerhoviikkojen sekä Tunturiladun eri tapahtumien hakemista. Olemme yhteisesti sopineet, että Tunturiladun tunturikerhot voivat tietyin ehdoin hakea omia viikkojaan Lapin tukikohdillemme. Ehdoton vaatimus kuitenkin on, että talven ja kevään hiihtoviikoista voidaan ilmoittaa syksyn ("kaamosnumero") Tunturilatu-lehdessä. Vastaavasti kesän ja syksyn viikoista talvella ("talvinumero") ilmestyvässä lehdessä. Kerhojen hakemukset käsitellään kaikki yhtä aikaa viimeisessä kokouksessa ennen lehden aineistopäivää. Etusijalla ovat tietysti tasapuolisuuden mukaisesti ne kerhot, jotka eivät ole ollenkaan tai pitkään aikaan käyttäneet tätä etua hyväkseen. Jotta majoituskapasiteetti tulisi mahd. tehokkaasti käyttöön, kannattaa kahden, ehkä useammankin kerhon (joille sopii yhteiskuljetus) suunnitella yhdessä omaa viikkoaan.

*

Tunturikerhot ovat kiitettävällä innolla järjestäneet Tunturiladun eri tapahtumia. Jopa niin innokkaasti, että hakemuksien päällekkäisyyksiltäkään ei ole vältytty. Jotta välttäisimme turhaa suunnittelua ja ehkä kädenvääntöäkin, on johtokunta päättänyt, että Tunturiladun Talvi- ja Kesäpäivien, kevät- ja syyskokousten sekä Susiaisten järjestämistä haetaan kirjallisesti johtokunnalta. Hakemusten olisi oltava johtokunnalla viimeistään edellisen vuoden vastaavassa tilaisuudessa. Ne käsitellään sitä mukaa, kun ne ovat saapuneet perille. Etusijalla johtokunta pitää merkkivuosiaan viettäviä kerhoja. Kerhojen kannattaakin tämä huomioida omaa toimintaansa pitkällä tähtäyksellä suunnitellessaan, sillä Tunturiladun tapahtuma juhlistaa oivallisella tavalla oman kerhon synttäreitä. Lisäksi Tunturiladun budjettiin varataan vuosittain määräraha kunkin tapahtuman järjestelyyn ja tappioiden peittämiseen. Lisäksi tällaisen tapahtuman järjestely on omiaan aktivoimaan kerhon toimintaa.

*

Tunturiladun lehtitoimikunta on johtokunnan päätöksellä ja tuella ryhtynyt suunnittelemaan Tunturilatu-lehden kehittämistä. Tässä työssä tarvitaan kaikkien "kirjoitustaitoisten" tunturilatulaisten apua. Pankaapa nyt mielenkiintoinen tapahtuma, retkitarina siltä ikimuistoiselta retkeltä, kommellus, luonnonkuvaus, hyvä reittiselostus tms. paperille ja lähettää – miel. kuvien kera – lehtitoimikunnalle. Ahkerimmat lehtemme avustajat tullaan palkitsemaan. Lehtitoimikunta ottaa vastaan myös tietynlaista eräretkeily-, varuste- ja retkeilyaluetietoutta, jotka julkaistaan sitä varten suunnitellulla palstalla kaikkien tunturilatulaisten tietoon. Nyt vain kaikki uudet ja puretut (palaneet) kämpät, polkusillat, retkeily- ja varusteniksit ja uutuudet ym. paperille ja lehtitoimikunnalle. Toivomme, että Tunturilatulehti uudistusten jälkeen entistä paremmin palvelee myös "tietopankkina" tunturilatulaisia.

*

Sokeriksi pohjalle jää näissä tähdenväleissä ensi kevään ja kesän yhteinen urakkamme Susikyrössä. Poikkeuslupahakemus lisärakennuksen rakentamiseksi on lääninhallituksen käsiteltävänä. Huttus-Pekka on koonnut porukan, joka kaataa huhtikuussa puut Enontekiön yhteismetsästä. Ne ajetaan samantien palstalle ja aisataan. Lisäapu ei liene pahaksi, joten soitelkaapa Pekalle. Kesäkuussa tehdään pohja ja sitten heinäkuun viimeisellä ja elokuun ensimmäisellä viikolla (ehkä pitempäänkin) riittää työtä kaikille "kynnelle kykeneville" tunturilatulaisille. Toivottavasti mahd. moni "uhraa" viikon tai kaksi oman tukikohtamme kehittämiseen entistäkin paremmin palvelemaan niin eräretkeilijöitä kuin lapinviikkojaan vietäviä tunturilatulaisia. Kokki jo

jynssää pataansa ja kauhaansa – ja perusmuonan tarjoo jälleen Tunturilatu. Joten mukaan vaan! Susikyrössä tavataan!

Yrjö Suuniittu

14. TALVIPÄIVIEN TIIMOILTA

Varsin vähälumisena on kulunut talvi pian taittunut kevääksi, eikä Tunturiladun talvipäivilläkään suksia välttämättä tarvittu. Mutta vaelluskisa kyllä sujui suksin sutjakkaasti, jää kesti ja Nuuksion erämaa-alueesta muistuttivat mustat korpit taivaan kaarella kisaillessaan. Puitteet olivat hienot, vaikka pääkaupunkialueella olimmekin.

Tuntiriladun 14. talvipäivät pidettiin tammikuun 20–22.1989 Espoon Solvallassa, urheiluopistolla ja isäntänä toimi Kavtsi. Tapahtumaan odotettiin noin 130 osallistujaa, mutta vetinen sää karsi osanottoa ja osallistujia oli yhteensä noin sata Kolbmasta, Logista, Kuoktesta ja Kavtsista, aina Imatraa myöten. Vaan eipä vähyys haitannut, ei kastanut sade likomäräksi eikä purrut pakkanen poskipäihin. Vain letut katosivat huoltoteltan kaminalta ennen aikojaan – jo lauantai-iltana!

Kavtsin huoltojoukot saapuivat Solvallaan perjantaina, suurin osa osanottajista vasta lauantaiaamupäivän kuluessa. Kukin osallistuja sai nimilappuunsa numeron ja kunnon rusettiluistelutyyliin tuli vastaava, erivärinen numero etsiä lauantain kuluessa käsiin ja tutustua numeroa kantavaan henkilöön. Helpommin sanottu kuin tehty ja joitain numeroita todella katosi salaperäisesti... Mutta uusia tuttavuuksiakin syntyi, vanhat johtajasudet tutustuivat vasta-alkajiin, sudenpentuihin huolehtivaisia neuvoja jaellen. Hämäläisen Eero pääsi aloittamaan talvipäivät lauantaina klo 11.30, minkä jälkeen oli vuorossa vaelluskilpailu ja Tuula Granrothin suunnittelema luontopolku.

Vaelluskilpailun oli suunnitellut Kavtsin retkitoimikunta ja kilpailuun osallistui seitsemän joukkuetta. Arvata saattaa, että Kolbman Niinikoski kumppaneineen kiisi kilvan kärjessä. Tehtävät vaativat perinteisesti tuntemusta retkeilyn, erätaitojen, luonnon sekä kotiseudun aloilta, leikkimielisyyttä sekä maittia. Harkiten pääsi pitkälle, ja arvatakin sai. Miten muuten olisi tunnistettu säyne, vimpa tai siloneula, tai osattu laskeutua jyrkänteeltä köyden varassa ABSEILIA käyttäen? Siis jotain myös opittiin. Luonnontuntemuksessa kyseltiin kasvien ja eläinten rauhoitusmääräyksiä, ensiaputehtävässä huolehdittiin hypotermiasta kärsivästä ja tehtiin katoamisilmoituksia. Kisan jälkeen maistui sauna, miehet pääsivät rantasaunaan ja naiset joutuivat urheiluopiston sähkösaunaan, mutta ruokailun jälkeen kokoonnuimme kaikki suuressa ruokasalissa. Hietalan Vappu juonsi iltaa ja loihti esiin musiikkimestareita, laulukuoron itseään ja meitä laulattamaan, seuraleikkien leikittäjiä jne, jne. Tupa raikui ja hiki virtasi selkää myöten, tunnelma tiheni loppua kohden, kun arpajaisvoitot arvottiin ja alkoi Kavtsin ahkion huutokauppa. Hämäläisen Eero oli kuin syntynyt meklariksi, joka vähä vähältä houkutteli lisää ja lisää tarjouksia. Ahkio joutui kahden tulen väliin, joutuako Tampereen Kolbmalle mallikappaleeksi vain Hyvinkäälle, ehkäpä Sveitsin rinteisiin. Pisimmän korren tiukassa taistossa vei lehtemme toimitussihteeri Uolevi Mättö ja ahkio pääsi hyvään talteen Hyvinkäälle. Loppuilta kulutettiin sukanpohjia urheilusalin lattialla elävän musiikin tahdissa. Ulkona loistivat jätkänkynttilät pimeässä ja hyisessä yössä.

Sunnuntaiaamu valkeni kohmeisesti niille, jotka olivat nukkuneet teltoissaan, ja varsin siedettävänä niille, jotka olivat tyytyneet sisämajoitukseen. Ennen Talvipäivien päättäjäisiä rentouduimme hetkeksi kuuntelemaan selostusta henkisestä hyvinvoinnista ja sen tarjoamista voimavaroista. Virkistyneinä ja reuntoutuneina olimme valmiit Solvallan laskettelurinteeseen seuraamaan Partio-Aitan Telemark-esittelyä. Koska räntäsade oli märkää, osa porukasta istui rinnekahvilassa puhumassa omakotitalojen salaojituksesta ja seurasi esitystä vain toisella silmällä. Onneksemme sade hieman hellitti päättäjäisten ja palkintojen jaon ajaksi ja voin todeta kuten Tunturiladun puheenjohtaja Yrjö Suuniittu päätöspuheessaan: Kavtsille kiitos onnistuneesta talvipäivästä!

Kati Karjalainen

TUNTURILATU r.y.

JOHTOKUNTA

Pj. Yrjö Suuniittu Sammonk. 32 E 62, Tampere p.k. 931–555513, t. 127957
Vpj. Raimo Niklander p.k. 90–7541968
Jäsenet: Arvo Anivuo p.k. 941–272597, Terttu Civill p.k. 931–110077, Vappu Hietala p.k. 90–573745, Pekka Huttunen p.k. 958–11247, Kalevi Kanerva p.k. 921–321571, Uolevi Mättö p.k. 914–28901 ja Eero Niinikoski p.k. 931–615981.
Sihteeri: Antti Karlin, Kalevantie 15 A 22, 23500 Uusikaupunki p.k. 922–24040
Jäsenasiat: Anja Pajunen Erkylänk. 21, 05820 Hyvinkää p.k. 914–28901
Talous: Vappu Hietala, Kylätie 2 A 15, 00300 Helsinki p.k. 90–573745
Kuva-arkistonhoitaja: Pauli Hakulinen, Kasöörink. 2 D 64 00520 Helsinki p.k. 90–140995.
Postilähetykset ja juoksevat raha-asiat: Elvi Zweygberg Suomen Ladun toimisto, Fabianink. 7 00130 Helsinki p. 90–170101.
TL:n tilit: SYP Katajanokka 206621–20620 tai postisiirtotili 13533–1.

JÄSENLEHTI TUNTURILATU

Vastaava toimittaja Yrjö Suuniittu
Toimitussihteeri Uolevi Mättö, Erkylänk. 21, 05820 Hyvinkää p.k. 914–28901.
Lehtitoimikunta: Pauli Hakulinen, Antti Karlin, Helena Oksanen, Matti Rekola ja Anja Pajunen.

KIINTEISTÖT

Susikyrö, Enontekiö
Susi-Talas, Inari
Susi-Kiisa, Utsjoki
Kärrikaltio, Inkoo (Kavtsin hallinnassa)
Rakennuspäällikkö: Pekka Huttunen, Joukontie 27, 76150 Pieksämäki p. 958–11247

SUSIVALIOKUNTA

Pj. Raimo Niklander. Jäsenet: Kauno Laine, Väinö Martikainen, Anja Pajunen, Antero Tarvainen ja Veikko Tyrväinen. Sihteeri Sirkka Seliste.

TUNTURIKERHOT

OKTA (1) Kajaani
Pj. Pauli Keränen, siht. Anja Mustonen Erätie 20 as 15, 87200 Kajaani p.k. 986–27946.
KUOKTE (2) Hyvinkää-Riihimäki
Pj. Markku Salminen, Vuoritie 24, 04400 Järvenpää, p.k. 90–2919916
KOLBMA (3) Tampere
Pj. Raili Pöllänen, siht. Jorma Laine Lentävänniemenk. 2 A 9, 33410 Tampere p.k. 931–462960.
NJEALLJE (4) Pieksämäki – Mikkeli – Varkaus
Pj. Esko Aalto, siht. Ritva Kylliäinen Koskik. 10 50100 Mikkeli p.k. 955–164976
VIHTTA (5) Vaasa
Pj. Seija Nykänen, siht. Pertti Elo, Huutoniementie 22 N 7, 65320 Vaasa, p.k. 961–154145
KUHTTA (6) Helsinki – Vartiokylä
Pj. Alpo Mäntynen, siht. Marja-Terttu Hakkarainen Kastelholmant. 1 C 19 00900 Helsinki p. 90–331602
TSIETSA (7) Iisalmi
Pj. Esko Pirinen, siht. Pentti Kainulainen, Vaarutie 14, 71160 Riistavesi, p.k. 971–711014
KAVTSI (8) Helsinki
Pj. Jorma Alapuranen, siht. Marita Maula Ylipalontie 1 D, 00670 Helsinki p.k. 90–743246.
OVTSI (9) Jyväksylä
Pj. Risto Åhlgren, siht. Irma Hulkkonen Ruokkeentie Majarinne, 40220 Keski-Palokka p.k. 941–635168.
LOGI (10) Turku
Pj. Erkki Jauhiainen, siht. Anna-Maija Salminen Hämeentie 20 B 28, 20540 Turku, p.k. 921–377370
ALPPAS (11) Hämeenlinna
Pj. Veikko Stark, siht. Marja-Liisa Mäki, Matti Alangonk. 5 B 15 13130 Hämeenlinna p.k. 917–29061
KUMPE (12) Pohjois-Karjala
Pj. Reijo Pasanen, siht. Niilo Siponen, Heikkiläntie 1, 83900 Juuka, p.k. 976–72028.

TUNTURIKERHOJEN

Kolbman kuulumisia

Kolbman toiminnassa ei viime-aikoina ole tapahtunut mitään sellaista jota voisi erityisesti kehua. Toiminta on mennyt entiseen malliin, eli on ollut kerhoiltoja, osallistuttu Talvipäivälle ja hiihdetty Siikanevalla. Kerhoiltojemme teemat eivät ole aiheuttaneet yleisöryntäystä, eikä myöskään hiihtovaellus Siikanevalla perinteisellä tyylillä. Talvipäivien tapahtumista lienee selostus toisaalla tässä lehdessä. Se siitä menneestä, kuulostellaampa tulevia asioita.

Tyytyväisyydellä olemme panneet merkille, että eräretkeilytoiminnan kehittäminen on Tunturiladun piirissä potkittu käyntiin. Asia on hyvinkin tärkeä ja kehittämisen arvoinen. Omaa etuamme ajatellen harrastuksen laajeneminen on vain hyväksi. Retkeilijöiden ja retkeilytapahtumien lisääntyminen poikii varmasti uusia mahdollisuuksia toteuttaa tätä hienoa sekä monipuolista harrastustamme. Retkeilytietojen kartuttaminen sekä -taitojen harjoittaminen on jokaiselle tunturivaeltajalle sellainen asia, johon pitäisi pyrkiä. Siten harrastuksesta löytyy uusia ulottuvuuksia ja ennenkaikkea, se antaa varmuutta erämaissa kulkemiseen sekä arkielämään.

Kolbmassa aiomme kokeille uudestaan erästä aikaisemmin järjestettyä vaellustapahtumaa. Tapahtuman idea on siinä, että yksi henkilö pystyy sen valmistelemaan ja toteuttamaan, vaikka olisi 100 osanottajaa. Mikään luontopolku se ei ole. Tapahtuma suunnitellaan vaellusryhmien omatoimisuuden varaan ja siksi ryhmässä on oltava suunnistus-, luku- ja kirjoitustaitoinen henkilö. Kilpailu se ei ole, sillä kilpailuissa tehtävien arvostelu ja valvonta sekä ajanotto ja pisteiden lasku vaativat useita toimitsijoita ja siksi ne on jätetty pois. Ettei kävisi niin, että järjestäjiä on kolme kertaa enemmän kuin osanottajia. Oikeat ratkaisut tuodaan tietenkin esille, ettei kukaan opi asioita väärin.

Elokuussa Tunturiladun kesäpäivillä toteutamme tällaisen monipuolisen ja mielenkiintoisen koulutus- ja retkeilytapahtuman, johon tunturilatulaiset kutsutaan koekaniineiksi.

Kolman hiihtoviikko Tuntsassa kiinnosti tunturilatulaisia, joten lähiretkeilijöitä sekä vaellukselle menijöitä tuli bussi täyteen. Näyttää siltä, että uusi ja erikoinen kohde herättää kiinnostusta, joten asiaan kannattaa palata myöhemminkin etsimällä uusia retkialueita.

Tulevassa toiminnassamme on pari pidempää kävelyretkeä. Vappuna kävellään (-tai hiihdetään?) Latosaaresta Tampereelle yötä myöten. Eihän sitä ilmapallojen, naamareiden ja muiden vappuhilujen kanssa kehtaa päivännäöllä metsässä kulkea.

Toinen kävely on ns. Karoliinimarssi joka kävellän Messukylästä Pälkäneelle kaatuneiden muistopäivänä. Historiallinen nimi juontaa vuoteen 1713, jolloin Karoliinit taistelivat Pälkäneen Kostianvirralla. Noin 35 kilometrin pituinen reitti kulkee pikkuteitä ja metsäpolkuja pitkin seitsemällä harjulla, joilta avautuu upeat näköalat. Maisemat sekä reitin vaihtelevuus tekevät siitä Hämeen kauneimman. Marssin mielekkyyden kannalta on tärkeää, että reitistä on turhat mutkat karsittu pois ja tavoitteeseen pyritään suoraviivaisesti. Karoliinimarssi ei ole sellaista keinotekoista korttelinkiertämistä kuin Finlandiakävely.

Joka menneitä muistelee, sitä tikulla silmään (– ja halolla päähän!), mutta palataan silti ajassa taaksepäin. Viime vuoden puolella lähetettiin kolbmalaisille kyselylomake, jossa tiedusteltiin millaista toimintaa halutaan kerhon järjestävän yms. Vastauksia tuli 35 kpl, mikä on noin 10 % jäsenmäärästä. Mutta jos vastauksista karsitaan pois kerhotoimikunnan nykyiset ja entiset jäsenet sekä muutamat muut aktiivisesti toimivat henkilöt, niin jäljelle jäi 10 ns. rivijäsentä! Palaute oli siis erittäin vähäistä ja kun vastauksissakin oli hajontaa, ei tästä kyselystä voi tehdä johtopäätöksiä siitä, mitä kerhon jäsenet haluavat.

Eipä masennuta. Toisten passiivisuus on haaste toisille. Pitää vain yrittää keksiä uutta ja kiinnostavaa toimintaa. Aina voidaan keksiä uutta kun lyödään päitä yhteen EIKÄ AJATTELEMISTA KIELLETÄ!!!

Kuulumisiin...
Saivare

Tsietsan kuulumisia

Edellisestä lehdestä puuttuivat Tsietsan kuulumiset, mikä johtui allekirjoittaneen hetkellisestä nukahtamisesta. Kerho ei kuitenkaan ole nukkunut.

Viime keväisen Siilinjärvellä pidetyn tilikokouksen jälkeen suoritti kaksi kerhon porukkaa hiihtovaelluksen Kilpisjärven – Torneträskin välillä. Retki tehtiin niin, että toinen ryhmä lähti Kilpisjärveltä ja toinen reitin toisesta päästä. Tuulta, tuiskua ja vähän viluakin koettiin. Muistoissa kuitenkin pelkästään myönteisiä kokemuksia kaikki.

Kesän toiminta keskittyi pitkälti Taivalmäen tukikohdan ympärille. Hyvä marjavuosi vei kerholaisia usein kämppämme ympäristön soille ja kankaille. Kuopiolaiset osallistuivat aktiivisesti leiripäiväjärjestelyihin ja vaellustapahtumassa näkyi Partasen Railin käsien jälki.

Tuntureilla kuljettiin pitkin vuotta. Oikein porukallakin. Sarekiin johdatettiin jälleen joukko uusia tsietsalaisia. Paljon tuntui jääneen sieltä mieleen. Akkajärvellä riehunut myrsky ja jäätiköt päällimmäisenä.

Jotkut pysyttelivät sentään kotimaan kamaralla osallistuen siltatalkoisiin Ivalonjoella. Tiettävästi myös perinteiset Lapin retkeilyalueet tuli kuljettua ristiin rastiin.

Syksyllä kävimme joukolla perinteisellä karpaloretkellä ja surimme vuosikausien retkeilykohteemme Talaskankaan kohtaloa. Toivottavasti jotain sentään säästyy ja Talaskankaan hongikoissa saadaan vielä retkeillä.

Syyskokous Kuopiossa ei tuonut mukanaan paljoa uutta. Kerhotoimikuntaan tuli uutena mukaan Heikuran Santra. Puheenjohtajana jatkaa Pirisen Esko. Kerhotoimikunta on tahollaan hahmotellut kerhon toimintaa myös hieman pitemmällä aikavälillä. Aika näyttää, mitä tulevaisuus tuo tullessaan.

Pikkujoulua vietimme Siilinjärven Pöljällä. Joulupukki ei näyttäytynyt kilteille, mutta hauskaa kuitenkin piisasi.

Tätä kirjoittaessani on jäävaellus Kuopiosta Iisalmeen parin viikon päässä. Jos lunta ei tule enää kovin paljon, niin keliolosuhteet saattavat olla todella suotuisat. Samaan aikaan ovat ensimmäiset Tsietsan vaellusporukat Lapin hangilla.

Huhtikuussa lähtee joukko tsietsalaisia etsimään edesmenneen tasavallan päämiehen 24 vuoden takaista latu-uraa välillä: Lemmenjoki – Pallas.

Toukokuussa on suunnitteilla useampiakin talkoita ja vaelluskoulutusta Taivalmäessä. Leiripäiville tulemme varmaan suurella joukolla. Siispä tapaamisiin.

Pena

Kavtsin kuulumiset

Kuluva vuosi alkoi Kavtsille varsin vilkkaan toiminnan vuotena. Tunturiladun 14. talvipäivät tammikuussa keräsi Solvallan Urheiluopistolle runsaasti tunturilatulaisia. Vaikka Nuuksio ei tarjonnutkaan tällä kertaa vierailleen parasta talvista maisemaa, pystyttiin tilaisuus toteuttamaan varsin mukavissa olosuhteissa. Urheiluopiston tarjoamat tilat soivat tämänkertaisille talvipäiville mahdollisuuden kokeilla hiukan erilaista ohjelmaa. Ilmeisesti kokeilu onnistui, koska palaute on ollut pelkästään myönteistä.

Helmikuun 10.–12. päivinä järjestimme Kärrikaltiossa talviretkeilyn peruskurssin. Lumen puuttuessa jouduimme muuttamaan kurssin ohjelmaa, mutta

TOIMINTAA...

monet tärkeät talvivaelluksen opit ja niksit pystyi koulutustapahtumana viidelletoista oppilaalle tarjoamaan. Kun luultavasti talvella -90 pidämme kurssin jatko-osan maastotapahtumana, saamme hyvät lähtökohdat kerhomme uusille talvivaeltajille heidän lähtiessään samoilemaan Lapin erämaihin. Samalla jatkamme jo usean vuoden hyviä tuloksia tuottanutta retkikoulutusta kerhomme parissa. Tämän suuntainen koulutus tulee vastaisuudessakin olemaan vahvasti esillä Kavtsissa.

Kevään kerhoilloissa kuulemme mm. matkakertomuksen Grönlannista ja Antti Karlinin opastuksella tutustumme Lapin lintuihin. Toukokuussa teemme jokakeväisen linturetken; tällä kertaa Mustavuoreen. Kaksilla talkoilla, 21.5. ja 4.6. jatkamme Kärrikaltion huoltoa ja kunnostusta. Perinteinen Kavtsin pyöräretki tehdään viikolla 24. Retken suuntana ovat Itä-Suomen uljaat vaaramaisemat.

Tuleva hiihtoviikko Kiisalla ja kerhomme vaellus viikolla 16 tarjoavat kavtsilaisillekin mahdollisuuden hiihtämiseen. Lumitilanne ei ole täällä Helsingin nurkilla tänä talvena liiemmin hiihtoa suosinut.

Kesän kuluessa laajenee kerhomme retkitoiminta myös melonnan pariin. Kesäkuussa osallistuu joukkueemme Suomi Meloo -tapahtumaan, jolloin kanootteja melotaan Lappeenrannasta Poriin. Heti leiripäivien jälkeen, 1. päivänä heinäkuuta, kokoontuvat Ovtsin ja Kavtsin melojat Kyyjärvelle aloittaakseen kuuden päivän melontaretken Saarijärven järvi- ja koskireitillä. Melontaretken päätteeksi olemme ovtsilaisten vieraana heidän kämpällään Uuraisissa. Tätä tapahtumaa me odotamme jo innolla; aina niin iloisten ja hyväntuulisten ovtsilaisten luoksen tulemme mielihyvin ja runsain joukoin.

Runsaasti on siis tapahtumia tiedossa kerholaisillemme. Tilaisuuksien monipuolisuus pyrkii siihen, että yhä useampi kavtsilainen löytäisi itselleen sopivaa Tunturiladun parissa. Hyviä hiihto- ja rinkkalenkkejä kaikille.

Jorma

Kerhossamme on toimittu kaikenlaisten asioiden parissa. On sitä kokemusta nyt saamelaiskäsityötapahtuman järjestelyistäkin. Niin, ja monilla kampanisujen teostakin! Kiitos kaikille tapahtumassa käyneille vieraille ja luennoitsijoille ja tietenkin kaikille ahkerille mukaan ennättäneille ovtsilaisille.

Kerhomme syyskokouksessa johtokuntaan valittiin uutena jäsenenä kerhon sihteeri ja Saara Koivunen on nyt lepovuorossa.

Johtokunnan järjestäytymiskokouksessa päästettiin lepovuoroon jäsenkirjuri-rahastonhoitaja Terttu Hokkanen useiden vuosien runsaasta ja ahkerasta työstä. Rahastonhoitajaksi nimettiin Jaana Sorjonen ja jäsenkirjuriksi Pauli Hulkkonen.

Kerhoilloissa on ollut alkaneen vuoden aiheina "Verenkiertomme vointi vaelluksella". Aiheesta esitelmöi liikuntafysiologi Rauno Sauro. Arvo Anivuo johdatteli runsaiden kokemustensa myötä kerholaiset "Kilpisjärven ylätuntureille". Nyt odotellaan vaan kulkijoitten kuulumisia alueelta, sinne niitä aikoo ovtsilaisiakin sivakoimaan huhtikuisille hangille. Osa tietenkin matkaa ensimmäiselle nimetylle hiihtoviikollemme Susi-Talakselle, sinne muuten sopii vielä mukaan. Ilmoittautua voi Anivuon Arskalle.

Siikanevan hiihdon taukopaikalla Latosaaressa kävi kolbmalaisia tapaamassa Rise ja Pauli. Harmillista kun tuo lumi ei osunut oikeaan aikaan oikeaan paikkaan! Lumettomuutta kait hiihtäjät karttoivat. No, ollaan vaan toiveikkaita, ehkä se jonain toisena talvena...

Huhtikuisessa kerhoillassamme tutustutaan "Saarijärven koskireittiin". Sinnehän sitä suunnataan melomaan heinäkuiseksi viikoksi kavtsilaisten kanssa. Käväistään viikon päätteeksi Pyhä-Häkissä ihan kuivalla maalla. Tervetuloa kavtsilaiset yhteiseen toimintaan!

Tukikohtaamme, "Toposeksi" ristittyyn, kutsutaan lokakuussa kaikki tunturilatulaiset viettämään susiaistapahtumaa. Syyskokous on Uuraisten kirkonkylässä. Tilat on varattu ja tapahtumaan odotellaan runsaslukuisat joukot. Toisaalla lehdessä on karttatietoa, että uudetkin "Susi-Rääthyyn" haluavat osaavat paikalle. Tervetuloa!

Mukavia retkiä ja kaikenlaisia kulkemisia – tapaillaan!

Imppa

Nyt sitä siis tarkkaillaan variksia ja muitakin ennusmerkkejä, vaan voi sitä ilman ennusmerkkejäkin sanoa, että täällä sitä ei sitten lunta ainakaan ole.

Mutta vaikka ei niitä uusia lumia täällä Turun palkisilla liiemmälti olekaan, on meillä Logissa kuitenkin uusi puheenjohtaja. Kerhomme keulapurjeena porhaltaa nykyisin Erkki EKI Jauhiainen. Myös kerhon emännän kuulut kuparipannut ovat saaneet uuden vahdin eli saamme tuntea aina silloin tällöin Sadun Tenhon taikaa...

Kiitos vielä kerran kuitenkin oikein näin virallisesti virkojen edellisille haltijoille eli Kalelle ja Maisalle!

Uutta puhtia kerhon johtokuntaan antavat seuraavina kahtena vuotena Paula Jukala, Marjatta Rannikko, Pekka Kallio ja Hemmo Kivilaakso. Ei net taia olla lainkhaan huonoja ihmisiä nuihin töihin!

Login kevät on eräretkipainotteinen. Kerhoilloissa paneudutaan käytännön ja mielikuvituksen voimin eri retkitilanteisiin. Talviretkikokemuksia voi hankkia hiihtoviikolla Susi-Kiisan maisemissa (31.03.–09.04.). Muutoin ne hiihdot taitavat olla hiihdelty ainakin tässä kaupungin liepeillä. Jäähiihto onnistuu, mikäli osallistujilla on käytettävissään MKH:n hyväksymä kelluntapuku ja 75-heppainen perämoottori... Lähemmin asiasta kuitenkin tietää Kale.

Kesällä on logilaisilla tiedossa ainakin yhdet talkoot, mutta voipa niitä tilaisuuksia kertyä enemmänkin. Kyseessä on nimittäin taas vuotuinen mäkitupalaistinki Koirasaaren kämpän vuokrasopimuksessa. Tiedossa on ainakin kuumia hetkiä kaskenvartioinnissa ja Leijan kämpän sisuspuoli aiotaan pistää uuteen uskoon.

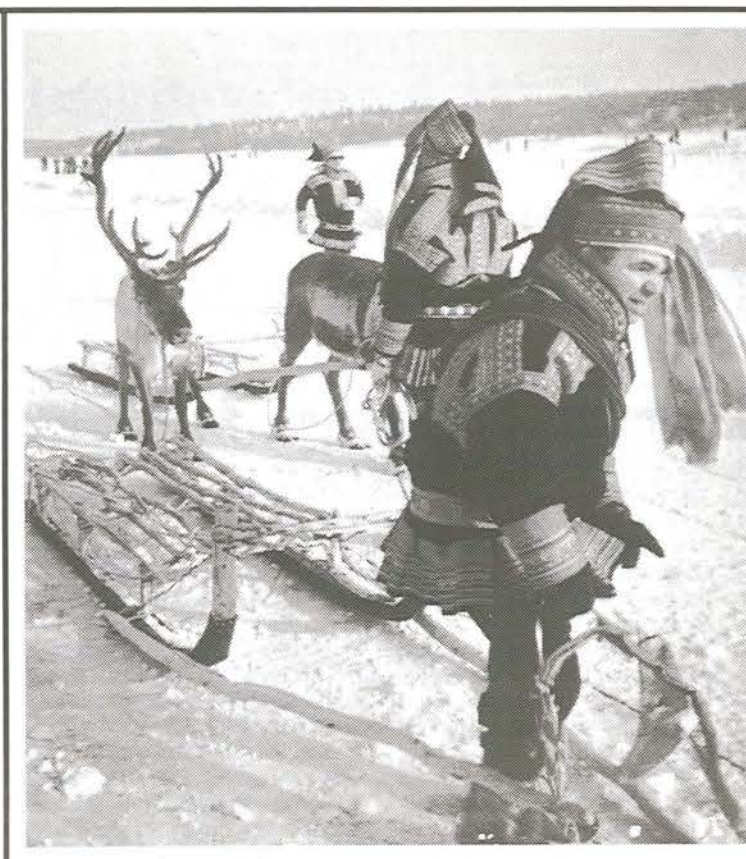
Syksystä on meillä jo niin paljon tiedossa, että ruskaviikko ajoittuu viikoksi 37ja kämppätukikohdaksi on varattu Susi-Talas Sarmitunturin kupeessa. Eli itäiset erämaat kutsuvat! Login bussin reittiä ei kuitenkaan ole vielä lyöty lukkoon, joten valinnanvaraa ja keskustelumahdollisuuksia on. Neuvottelehan ideoistasi ja toiveistasi ruskan etsinnän suhteen johtokunnan jäsenten kanssa!

"Uskottiin, että susi poikii yrjönyönä, ja jos yrjönyönä oli pakkanen, niin se oli hyvä, sillä suden pojat kuolivat silloin." (Lieto)

Näin verisesti ajateltiin muinoin täällä Turun liepeillä Liedossa, mutta ovat nyt onneksi ajat toiset ja Tunturiladun suden pojat saavat pitää henkensä. Teos Vanhat merkkipäivät neuvoo kuitenkin meitä tunturilatulaisia soveliaasti juuri ennen Kyrön lisärakennusvaihetta: "Jos seinähirret veistää huhtikuulla, ne eivät sinisty lainkaan eivätkä myöskään halkeile." (Viljakkala)

Ja muistahan sinä kairankulkija, jos satut eksymään retkelläsi, älä pelästy vaan lähde kotiin sieltä!

JASPIS

Ovtsin kuulumisia

Talvenselkä tuntuu olevan taittumassa tai taisikohan tällä talvikaudella oikein selkää ollakaan! Lumikin on ollut välillä hakusalla, mutta pohjoisessa sitä kuuluu olevan sitäkin enemmän.

Täytyy lähteä katsomaan, vaikka, tulevalla viikolla... Tai josko vaikka heti kun saan tämän kirjoitettua ja eväät pussiin!

Login kuulumisia

"Jos maaliskuussa on varis maantiellä, tulee kelirikko, mutta jos varis on ilmassa, pitää kaunista ilmaa." (Pori)

Tietoa ainaisjäsentiedustelusta

Kesänkorvalla viime vuonna päätettiin Tunturiladussa suorittaa pieni kirjekierros varttuneemman ainaisjäsenkaartimme keskuudessa. Henkilöt valikoitiin kerhojen ja kerhoihin kuulumattomien keskuudesta. Mutta ennen muuta asiaan vaikutti Tunturilatuun liittymisvuosi, syntymäaika, jos se oli tiedossa ja myös se, ettei jäsenestä oltu vuosiin kuultu. Ainaisjäseniä yhdistyksessämme on kaikkiaan 200.

Postitin 70 kirjettä, johon sisälle laitoin valmiin vastauskortin postimerkillä ja muutamalla kysymyksellä varustettuna. Kortteja palautui kiitettävällä nopeudella takaisin 66 kpl. Kaksi ei vastannut kaksi jo useita vuosia sitten viimeiselle vaellukselle lähtenyttä löytyi myöskin joukosta. Monta postiosoitetta hoitui päiväntasalle.

Ettepä lähettäjät arvaa miten iloa tuottavaa postia tuo päivittäin oli, oikein sitä piti eteisessä jo lukea kotiin palatessa. Korteista, niistäkin joissa oli vain vastattu kysymyksiin, henkii yhteenkuuluvuuden tunnetta.

Rääthyyn kuuluminen tuntui melko tärkeältä. "Oli se ihanaa aikaa, rinkka ei paljon painanut." Usealla oli tiettyä haikeutta, kun ei jaksanut enää vaellukselle, eikä Lappiinkaan lähteä. Kehitelkää te nuoremmat meille vanhoille nyt vuorostanne sopivaa toimintaa, toivottiin. Vanhempana ei saisi jäädä paikoilleen, liikettä jäseniin kunnon mukaan, tapaturmia vältellen, oli erään jäsenemme kehoitus.

Tunturiladun asioita oli hyvin monen vastaajan mielestä hoidettu kiitettävästi, vaikka tällaista ei kortissa kysyttykään. Olen siirtymässä eläkkeelle, ehkä se tuo lisätoiveita toimintaan nähden. Toivottiin myös enemmän Lapin luontoon liittyvää ohjelmaa. Vähemmän nurkkakuntaisuutta ja sisäänlämpiävyyttä, kuten esim. "oi muistatko kun olimme Kaldoaivin itäpuolella ja tuli kova sade." Joku muisteli unohtumattomia päiviä luonnon sylissä. "Palaan vielä vaelluspoluille!"

Latu ja Polku -lehti tulee tarkoin luettua tältä joukolta. Yksi kirjeen saaneista ei ollut milloinkaan saanut mainittua lehteä. Tietokonerekisterissä oli hänen kohdalleen sattunut tämän estävä kirjainkoodi ja sitä ennen jonkun muun inhimillisen erehdyksen vuoksi. Lehteä ei ollut hänelle tullut. Asia on nyt korjattu.

Näin jäsensihteerin ominaisuudessa käytän tilaisuutta sanomalla, jäsenmaksukortin mukana tulevat mainiosti pienet asiaviestit, muutkin kuin osoitteen ja nimen muutokset. Näin ne tulevat heti kirjatuiksi.

Muutaman vuoden päästä on tarkoitus tehdä taas samanlainen "haastattelu" uudelle joukolle ainaisjäseniämme. Saamiemme tiedonantojen perusteella on voitu havaita, etteivät vastaajat monen monista retkikokemuksistaan, vaativasta yhteiskunnallisesta asemastaan tms. johtuen olleet "tärkeitä". Huumorin pilkettä löytyi oikein kovasti ja kunnon Lapinkävijältä sitä eivät vuodetkaan verota.

Lopuksi haluaisin kiittää teitä jokaista miellyttävästä suhtautumisesta asiaa kohtaan ja toivottaa virkeitä vuosia ja hyvää terveyttä.

Anja Pajunen

SAMI DUODJI

JYVÄSKYLÄSSÄ 19.–20.11.1988

Me teimme sen – eli jatkoimme Saamelaiskäsityötapahtuman perinneketjua Tunturiladun piirissä – ja saimme Ovtsin nimen 'kirjoihin' sinne ketjun päähän. Näinhän toivotteli Anja Pere kirjoittaessaan Tunturilatu-lehdessä Kavtsin järjestämästä taannoisesta tapahtumasta.

Päätös järjestämisestä tehtiin kerhon palaverissa reilu vuosi aikaisemmin, perustyöryhmä, aika ja paikka valittiin tammikuussa, ja siitä se lähti käyntiin, melkoisen työlääksikin osoittautunut tapahtuman toteutus. Jokunen oli käynyt aikaisemmissa tapahtumissa, suurin osa ei, mutta Vapun mainiot muistiinpanot ja muiltakin edellisissä järjestelyissä mukana olleilta saadut suusanalliset ohjeet antoivat oivat osviitat, mistä oikein on kysymys. Puheenjohtaja Risto otti päävastuun, mutta tehtävät ja vastuualueet jaettiin usean henkilön kesken. Kuitenkin niin, että koko työryhmä kokoontui pitkin vuotta yhdessä pohtimaan ja päättämään asioista.

Sapmelaš Duodjarat'in kirjallinen vahvistus saatiin kevään korvalla ja niin alkoi alustajien, työnäytösten antajien, filmien jne varmistelu.

Totesimme heti alkuun, että budjetin laadinta on melko vaikea asia ja että ne ynnäpuolen asiat koostuvat pääosin kanttiinin ja arpajaisten tuotoista. Niinpä alettiin valmistella tilaisuuteen sopivia arpajaisvoittoja ja kanttiinia varten pidettiin parit leivontatalkoot. Iso pakastin täyttyi pullista, sämpylöistä ja tietenkin kampanisuista. Niiden satojen kampanisureseptien joukosta valittiin vuotsolaisen Inkeri-Marja Väyrysen tyttären Anna-Liisan resepti, sillä tehtyjä nisuja kun olivat muutamat pohjoisen reissullaan päässeet maistelemaan.

Niin ne päivät lähestyivät, siinä tiedotettiin, varmisteltiin ja taidettiin vähän jännittääkin. Myyntitavarat, ja niitä oli runsaasti, tulivat hyvissä ajoin, niin että Imppa ja kumppanit ennättivät rahdata ja inventoida ne etukäteen. Perjantai-illalla sitten alkoi tavaroitten esillepano, upean värikkäät myyntipöydät, vitriinit, pukukokoelma, kanttiini, arpajaistavarat kotiin yöpuulle, paitsi ne kaksi, Arvo ja Risto, jotka varmimmaksi vakuudeksi 'muuttivat' koululle asumaan.

Avajaistilaisuudessa puheenjohtaja Risto Åhlgrén toivotti tervetulleeksi kutsuvieraat, paikalla jo olevat esiintyjät ja runsaan yleisjoukon. Tapahtuman suojelija, Kittilästä syntyisin oleva apulaiskaupunginjohtaja Ahti Vielma oli estynyt saapumasta paikalle, mutta hän oli lähettänyt edustajakseen kaupungin johtavan hygieenikon, eläinlääkäri Olli Kokon, joka toi suojelijan ja kaupungin terveydyksen tapahtumalle. Terveydyksessään hän luki isänsä Yrjö Kokon kirjasta Sudenhampainen kaulanauha katkelman, jossa Jouni, vai oliko se Aslak, oli vuolemassa kielasta – olettaa sopii, että hän oli valinnut katkelman aiheen Peten ansiokkaasti tekemän tunnuksen mukaan. Paikalle parahiksi ennättänyt konsulentti Ilmari Laiti käytti myös puheenvuoron avaustilaisuudessa.

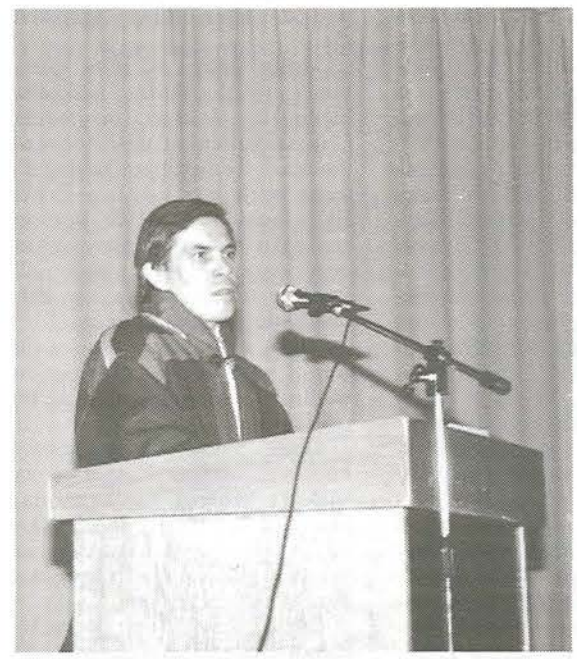
Päivien kulttuurianti oli pääosin Ritviksen yhteydenottojen ansiota. Lauantaina kuultiin konsulentti Ilmari Laitin kertovan Saamelaisesta käsityösjärjestöstä, Ella Sarre Nellimistä esitteli Inarin saamelaisen puvuston ja intendentti Martti Linkola piti esitelmän aiheesta Saamelaisen käsityön synty ja historia. Lapin Sivistysseuralla oli myös toimintaansa esittelevä myyntipiste tapahtumassa, ja sen puheenjohtaja Erkki Nickul toi sunnuntaina seuran terveydyksen. Saamelainen kulttuurimurroksessa oli insinööri Aimo Aikion erinomaisen alustuksen aiheena ja vielä kuultiin inarilaisen tutkijan Veli-Pekka Lehtolan esitys aiheesta Saamelaiset myytit ja todellisuus. Molempina päivinä sai kiinnostunut yleisö seurata mestarillisia työnäytöksiä kun Inkeri-Marja Väyrynen valmisti paula- ja sisnatöitä ja Petteri Leiti hopeaja luutöitä. Samoin molempina päivinä oli ohjelmassa filmi- ja videoesityksiä. Aloitteestamme esitettiin paikallisessa elokuvateatterissa sinä viikonloppuna saamelaisvoimin tehty kuuluisuutta saanut kokoillan elokuva Tiennäyttäjä.

Käsityön myynti oli lauantaina hyvä ja sunnuntainakin varsin tyydyttävä. Kävijämäärään voimme olla tyytyväisiä. Tarkkaa kirjanpitoa emme pitäneet, mutta Ovtsin kirjaan kertyneistä nimistä voi päätellä sen lähennelleen tuhatta. Ilolla panimme merkille sen, kuinka paljon tunturilatulaisia eri puolilta oli saapunut paikalle. Kiitos käynnistänne!

Tapahtuma toi jyväskyläläisen ja keskisuomalaisen yleisön tietoisuuteen upealla tavalla saamelaisen kulttuurin ja käsityötaidon, ja miksei myös oman kerhomme toiminnan. Sanomalehti Keskisuomalainen ja paikallisradio noteerasivat myös tapahtuman, ja paikalla olleet saamelaiset edustajat kertoivat tyytyväisyytensä päiviin.

Tapahtumaa oli toteuttamassa reilut kolmekymmentä ovtsilaista ja todeta sopii, että tämäkin tapahtuma oli osaltaan aktivoimassa kerhon toimintaa. Yhteinen muistelus pidettiin tammikuun lopulla ja siellä olimme lähes koko joukon voimin mukana todeten, että kaikki oli sujunut mallikkaasti. Tulihan sitä vastaan myös ennalta arvaamattomia asioita, niin että oppia ikä kaikki. Ja jos Tunturiladun piiristä löytyy seuraavia järjestäjiä, olemme valmiit osaltamme kertomaan lisää kokemamme perusteella.

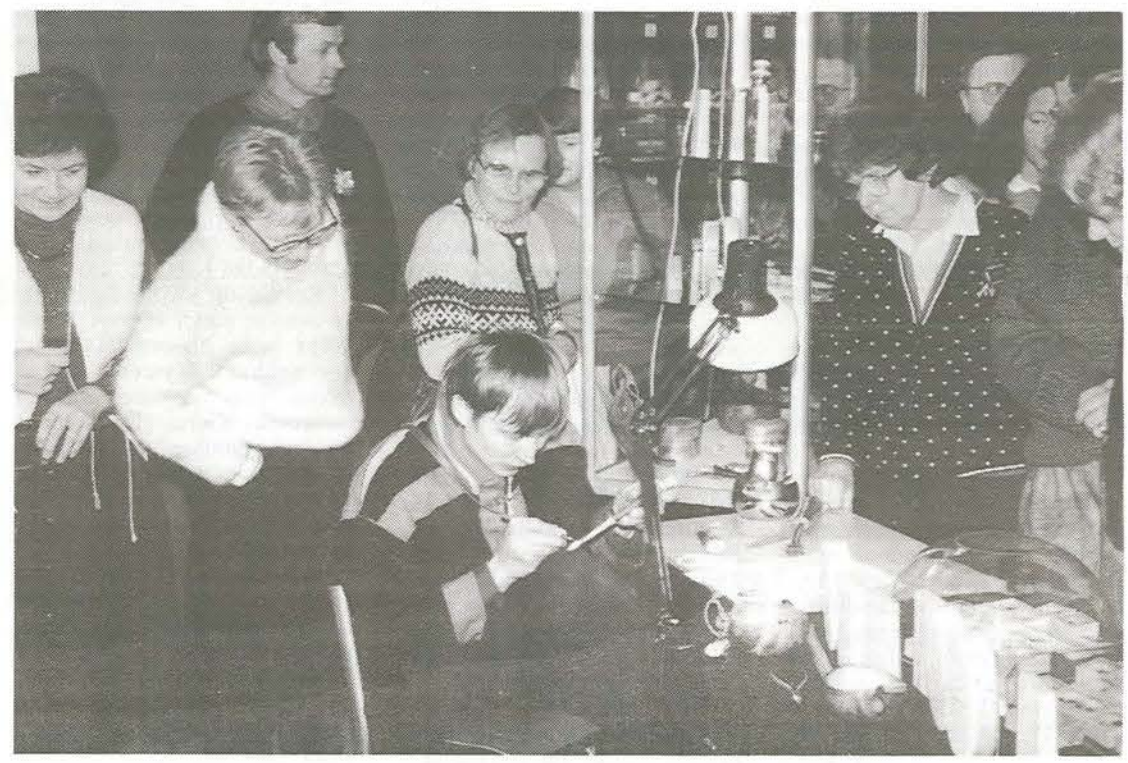
Teksti: Annukka Hietala
Kuvat: Pauli Hulkkonen

Aimo Aikion esitelmä.

Tämä näyttää hyvältä.

Petteri Laitin hopeasepän työnäytös, luutyö.

Inkeri-Marja Väyrysen työnäytös, sisnatyö.

Vaelluskilpailuun – ja tositarkoituksella

Osallistuttuani lähes kaikkiin Tunturiladun talvipäivien vaelluskilpailuihin ja huomattuani nyttemmin vähäistä laskua kilpailijamäärissä, mieleeni tuli rohkaista uusia jäseniä pienin neuvoin. Tehän tiedätte: Kokenut kaikki tietää, vaivainen kaikki kokee.

Varmaankin se voisi jopa vahvistaa mukavasti teidän imagoanne. Ajatelkaapa vain kun jossain iltatulilla huomautatte vaatimattomasti että siellä se Stuorra-Ykäkin etsi sitä samaa rastia... Eihän sinun tarvitse mainita että eihän se Ykä ollut kilpailija, ei sillä ollut edes karttaakaan. Mutta kertoillessanne seikkailuitanne Immon, Jam-Jamin ja Ero-Aaro Raappanan kanssa olkaa varovaisia, ikää täytyy olla ainakin 60 vuotta jotta olisi voinut tulistella heidän kanssaan. Vaelluskilpailu on mitä suurimmassa määrin sosiaalinen tapahtuma.

Kuten kaikissa meillä Suomessa järjestettävissä kilpailuissa ei se voitto ole tärkein, vaan tietenkin hyvät ja runsaat palkinnot. Ja niitähän Tunturiladun kisoissa riittää. Minullakin on holtittomasta kilpailuasenteestani huolimatta vieläkin runsaasti jalkabalsamia, ihoemulssiota, yörasvaa, ihonpuhdistusainetta kylppärin kaapissa, riittävät meille vaimon kanssa hyväksi toviksi. Pipoja on loppuiäksi vaikka käytänkin niitä kahta päällekkäin.

Näistä tavara-asioista onkin helppo hypätä varustautumiseen kilpailuja varten.

Kaikki vakioerätaidot ovat tietenkin perusta joita mitataan, lisättynä erilaisilla luonnontuntemus- ja ensiaputehtävillä. Ole tarkkana varsinkin näitten ensiaputehtävien kanssa, useimmissa kilpailuissa oikeat ratkaisut ovat Punaisen Ristin malliratkaisujen mukaiset, joten ota selvää viimeisimmästä tulkinnasta. Minullakin oli kerran Anne-niminen potilas jolla oli sydänpysähdys ja vetäisin sitä nyrkillä palleaan, seurauksella että Anne tuomittiin kuolleeksi ja minut häädettiin eteenpäin.

Korostan vielä että vastauksia on melko turha ruveta omin päin miettimään. Kerrankin olimme yhtä aikaa Saarisen Ullan kanssa eräällä ampumistapahtuman näyttämöllä seurauksella että me Helosen Palin kanssa saimme täydet pisteet ja Ullalla meni nollille, ja Ulla on sentään, lieko lääk. ja kir.tri.

Tämä Pali oli minun vakituinen kilpakumppanini siihen asti kunnes Hakulisen Pauli kirjoitti tähän lehteen Oodin Sudettarelle. Silloin tuli kilpakumppanilleni poistumiskielto päälle. No, se siitä. Palataanpahan varustautumisen aineelliseen puoleen. Kilpailukutsussahan ovat mainitut pakolliset varusteet, sen lisäksi kannattaa mukaan pistää vähän extraa.

Yleensä joudutaan iltamissa odottelemaan jollain rastilla pakkasen kiristyessä, joten varasukat, varavillapaita, kaulaliina, untuvatakki ja istuineriste ovat tarpeen. Älä ota telttaa. Koska luultavasti lähtökiihkossa jätät kuitenkin lounaan syömättä, voit harkita termospulloa, voileipiä tai kenties jopa keittimen ja pikamuonan mukaan ottamista. Taskulamppu, jos eksyt. Suklaa ja appelsiinit ovat myös tärkeitä, niitä kannattaa jaella kanssakilpailijoille ja tuomareille. Eihän sitä koskaan tiedä...

Yleensä avuliaisuus aina kannattaa. Jos ja kun tapaat vieraan partion jäsenen suolivöitään myöten suo-ojassa, älä suinkaan päästä räkäistä naurua, vaan autapa hänet koreasti kankaalle. Hän on todennäköisesti kuitenkin seuraavien kilpailuitten Jyryn puheenjohtaja ja joutuu käsittelemään jättämäsi protestit. Niin, tuosta kilpailuparista puheenollen, jos sinulla on vakituinen pari, hyvä niin, mutta päinvastaisessakaan tapauksessa älä heitä kirvestä järveen.

Yhdessäkin kilpailuissa Hietalan Vappu kulki kisan yksinään ja sai enemmän kuin puolet voittaneitten suorituspisteistä, siis ainakin moraalisesti voitti koko homman.

Jos sinulla ei ole paria, rupea vaivihkaa kyselemään olisiko kukaan lääketieteellisen peruskoulutuksen saanut entinen suunnistusta harrastanut partiolainen vaikka halukas.

Jos sinulla nyt pitäisi oikein nimiä suositella niin yrittele Niinikoskea, Thatser Pöllästä tai TC:tä. Yrittänyttä ei laiteta, mutta nämä ovat kyllä aika varattuja. Jos taas tietosi Tunturiladusta ovat hatarat, mikä on paha virhe, yritä Kalannin Mairea tai Saloriutan Brittaa. Sitten toiminta itse rastilla.

Lue ensin aina tehtävä huolellisesti loppuun asti ja yritä ymmärtää siitä jotakin. Kaikkea ei tarvitse, voittaja saa yleensä loppujen lopuksi puolet maksimipisteistä.

Huomioi kaikki asiaan kuuluvat seikat kuten todistajat rastilla ja kokeile ensin tuomarin lahjontaa esim. kuivatuilla mansikoilla. Myöskään ensiapua ei pidä rynnätä suinpäin antamaan esim., jalkansa loukanneelle rastimieh... anteeksi, Vappu, rastihenkilölle, vaan ensin kannattaa ottaa loukkaantunut raaja hellään hoivaan ja todeta vaikka esim. että ... "kyllä siinä osaa olla rastim..., eikun -henkilöllä kaunis pieni jalka."

Tietty hienotunteisuus, myös kilpailupariasi kohtaan, on aina paikallaan. Kun lähetät hänen katoamisilmoituksensa, on aivan eri juttu kirjoitella tuntomerkeiksi: ...keski-ikäinen, huono ryhti, käyttää silmälaseja ja on puettu haalistuneeseen Fjällreven ulkoilupukuun, kun voisit sanella: ryhdikäs ja nuorekas ulkoilijatyyppi, 180/80, hyväpalkkaisessa opettajan virassa, oma osake ja kesämökki. Etsii autoaan metsätien varresta siellä ja siellä. No niin, arvelenpa että näillä neuvoilla pääset hyvään alkuun, kun sovellat niitä vain järkevästi.

Ja hyvää kilpailuonnea, sitä tarvitset ennen kaikkea.

"Vanha Hopeanharmaa"

PS. Panenkin koko nimen alle, joudunhan taas hakemaan uutta kilpailuparia ensi talvena Pieksämäellä, siispä merkitsen.

Eero Melto

Henkilövalinnoista vuosikokouksessa

Hyvin usein yhdistysten vuosikokouksissa yhdistyksen toimihenkilöt valitaan siten, että aktiivinen jäsen katselee ympärilleen ja ehdottaa vastuunalaiseksi toimihenkilöksi henkilöä, jonka nimen hän sattuu muistamaan. Ehdottaja ei ehkä tule ajatelleeksi sitä, kuinka yhdistyksen hallintoon eri tehtäviin saataisiin parhaat kyvyt ja vieläpä siten, että eri kerhot, ikäryhmät, sukupuolet, sivilisäädyt, kerhoihin kuuluvat, kerhoihin kuulumattomat, talkooalttiit, passiiviset jne. tulisivat kohtuullisen tasapuolisesti edustetuksi. Ja vieläpä siten, että ns. hallinnon jälkikasvu tulisi turvatuksi.

Tätä pohdittiin myös Tunturiladun syyskokouksessa 1987 ja silloin päätettiin perustaa järjestötoimikunta, joka määritteli tehtäväkseen tehdä esityksiä vuosikokoukselle yhdistyksen henkilövalinnoista ja toiminnasta ottaen huomioon edellä mainitut näkökohdat. Huom.: Tehdä esityksiä vuosikokoukselle – vuosikokous harkitsee esitysten käyttökelpoisuuden, muuttaa ja/tai täydentää niitä sekä päättää niistä.

Vapaaehtoisuuden pohjalta toimivassa yhteisössä, jollainen Tunturilatukin on, kaiken toiminnan ytimenä voidaan katsoa olevan puheenjohtaja-sihteeri -kaksikko. Nämä heiluttavat toimintojen tahtipuikkoa ja heidän apunaan on johtokunta. On tärkeätä valita johtokunnan eri tehtäviin pätevät, kuhunkin tehtävään kyvykkäimmät henkilöt, jotka ovat osoittaneet halunsa toimia yhdistyksen hyväksi.

Monta kertaa on kerhojen taholta esitetty, että kyseisen kerhonkin tulisi saada edustaja johtokuntaan. Mielestäni johtokunnan jäsenet eivät edustakaan kerhoa, vaan Tunturiladun jäseniä. Käytännössä on hyvin vaikea määritelläkin täysin oikeudenmukainen johtokunnan paikkajako, aina jokin ryhmä jäisi paitsioon ja/tai jokin kerho saisi "yliedustuksen". Ja mitä isompi johtokunta on, sen vaikeampi on saada se koolle, päätösvaltaiseksi jne. Johtokunnassa ei saisi olla "kunniavirkoja".

Eräs mielesstäni toimiva ratkaisu olisi esimerkiksi se, että johtokuntaan yleensä tultaisiin eri toimikuntien kautta. Kerhot ja muutkin intressiryhmät voisivat ehdottaa toimikuntien jäseniksi kyvykkäiksi katsomiaan henkilöitä. Kerhot olisivat ikäänkuin kykyharavia yhteiseksi hyväksemme. Toimikunnan jäsen pääsisi näyttämään kykynsä ja sitä kautta yhä vaativampiin tehtäviin yhdistyksen hallinnossa ja toimintasektoreissa. Samalla jatkuvuus tulisi turvatuksi.

Vuoden 1988 järjestötoimikunta toivoo, että kentällä pohdittaisiin näitä asioita ja annettaisiin palautetta. Asialle ilmeisesti olisi eduksi, jos kenttä hyvissä ajoin "ilmiantaisi" päteviä henkilöitä ja esittelisi ehdokkaan ansiot. Uuden järjestötoimikunnan olisi helppo valmistella vuosikokoukselle perusteltu ehdotus uusiksi toimihenkilöiksi. Kentän ääni kuuluisi. Mitäpä ollaan mieltä? Antakaa tulla palautetta vanhan toimikunnan jäsenille, välitämme ne edelleen seuraajillemme:
Esko Aalto, Ukkok. 1 A 2, 78500 VARKAUS
Arvo Anivuo, Väliaitankatu 6 D 35, 40320 JYVÄSKYLÄ
Hemmo Kivilaakso, Itäinenkatu 16 A 16, 20520 TURKU
Raili Pöllänen, Unholankatu 4 F 25, 33820 TAMPERE
Markku Salminen, Vuoritie 24, 04400 JÄRVENPÄÄ
Matti Mähönen, Ojahaanpolku 6 D 39, 01600 VANTAA

Omasta puolestani toivotan kaikille Tunturiladun jäsenille antoisaa latuvuotta ja toimikunnan jäseniä kiitän miellyttävästä yhteistyöstä.

Matti Mähönen

PIDÄ LAPPI SIISTINÄ RY

Pidä Lappi Siistinä ry perustettiin vuonna 1987 jatkamaan Maailman Luonnon Säätiön Suomen Rahaston aloittamaa valistuskampanjaa Lapin puhtaan luonnon ja viihtyisän ympäristön säilymiseksi.

Yhdistys on yksityisten kansalaisten, järjestöjen ja viranomaisten yhteistyöelin. Yhdistyksen toiminta jakautuu pitkäjänniteiseen valistustoimintaan, kertaluonteiseen kampanjointiin ja toiminnan ylläpitämiseksi välttämättömään varainhankintaan.

Retkeilyn vaikutukset näkyvät ympäristössä valitettavasti myös roskaantumisena. Ongelman poistamiseksi Pidä Lappi Siistinä ry käy mittavaa valistuskampanjaa, jonka tavoitteena on saada niin tunturissa kuin kairassa kulkijat huolehtimaan itse retkeilyn aikana syntyneiden jätteiden hävittämisestä. Yksi valistuskampanjan tunnuslauseista on "Hyvästä retkeilijästä ei jää jälkeäkään".

Yhdistyksen uusi valistusmateriaali on valmistunut kokonaisuudessaan. Valistusmateriaali sisältää mm. ohjevihkosen kompostoinnista arktisissa olosuhteissa sekä julistesarjan ja käsiesitteen. Yhdistyksellä on myös diasarja Lapin retkeilyalueiden roskaantumisen ongelmasta ja ohjeista. Diasarja on myös videoitu ja soveltuu hyvin mm. koulujen, opastuskeskusten ja matkailuyritysten käyttöön. Diasarjaa ja videota voivat kaikki asiasta kiinnostuneet lainata yhdistykseltä.

Yhdistys järjestää juhannuksen jälkeen talkooleirin Kilpisjärven ympäristössä yhteistyössä Maailman Luonnon Säätiön, Metsäntutkimuslaitoksen ja Metsähallituksen kanssa.

Talkooleirillä siivotaan, kunnostetaan kämppiä, rakennetaan pitkospuita, kunnostetaan ristiviittareittejä ym.

Talkooleirin avulla halutaan kiinnittää suuren yleisön huomio roskaantumisongelmaan ja saada jokaisen retkeilijän muistamaan vastuunsa.

Kesällä tehdään roskaantumistutkimus retkeilyalueilla valistuskampanjan vaikutuksen selvittämiseksi.

Seuraavana kesänä järjestetään Tunturiluuta-operaatio joka lakaisee roskaantuneimmat retkeilyreitit. Tunturiluuta toteutetaan yhteistyössä retkeilyjärjestöjen kanssa.

Yhdistyksen jäseneksi voi liittyä maksamalla 30 mk yhdistyksen postisiirtotilille Ro 1844 95-1.

Lähetän paluupostissa hihamerkin ja lisää tietoa yhdistyksen toiminnasta.

Puhdas ja viihtyisä ympäristö on yhteinen asiamme.

Hannu Mustonen
toiminnanjohtaja

TILINPÄÄTÖS VUODELTA 1988

Tuloslaskelma tiivistettynä:

Kerhopalaveri			– 500
Lehtikulut			– 23 345
Kämppätoiminta			
Susikyrö:	puukassatuotot	+ 3 532	
	kulut	– 2 776	+ 756
Susi-Talas:	puukassatuotot	+ 1 741	
	kulut	– 6 782	– 5 041
Susi-Kiisa:	puukassatuotot	+ 1 280	
	kulut	– 4 177	– 2 897
Avainten nettotuotot			+ 7 285
Merkkien nettotuotot			+ 780
Varsinaisen toiminnan kulut			– 35 434
Korkotuotot			+ 4 095
Jäsenmaksut		+ 102 985	
Jäsenvero		– 27 111	+ 75 874
Muut tuotot			+ 300
Poistot			– 5 926
Tilikauden voitto			+ 15 946

Voitollinen tilikausi (kuten jo tätä edeltänyt) on hyvä pohja kuluvalle vuodelle, jonka aikana rakennetaan Susikyröön uusi kämppä.

Se saadaan pystyyn ja varustetuksi ilman jäsenkeräystä kunhan entinen talkointomme vain on tallella.

Tilinpäätös käsitellään kevätkokouksessa 6.5.1989.

Vappu Hietala

TUNTURIUUTISET

Tällä palstalla julkaistaan pieniä uutisia joista ei ole yleisesti tiedotettu, mutta jotka ovat tunturiretkeilijöille tärkeitä. Tiedot autiotuvista, silloista, reiteistä ja muista rakennelmista sekä säännöistä ja rajoituksista, yleensäkin kaikki muutokset Lapin retkeilyalueilla, voidaan tuoda tunturilatulaisten tietoisuuteen tässä. Harkitusti voidaan myös huhujakin julkaista. Silloin niille saadaan joko vahvistus tai ne voidaan osoittaa perättömiksi.

Ilmoittakaa Lapin retkeilyalueiden asioista palstan toimittajalle: Matti Rekola os. Rintamäenkatu 29 G 14 33820 Tampere.

Käsivarren varaustuvat ja autiotuvat

Metsähallitukselta saadun tiedon mukaan Käsivarren alueella on enää neljä varaustupaa: Saarijärvi, Terbmisjärvi, Meekonjärvi ja Pihtsusjärvi. Aatsan, Kaskasjoen ja Vuontisjärven entiset varaustuvat ovat lukottomia ja yöpymisen voi maksaa jälkikäteen kämpistä löytyvillä tililleanolomakkeilla.

Käsivarren vanhat rajakämpät

Vanhoista rajavartioston kämpistä on Haltin kämppä luovutettu Metsähallitukselle ja se kuuluu puuhuollon piiriin. Somasjärven (Somaslompolon), Lossujärven ja Taabmajärven rajakämpät on luovutettu paliskunnalle. Kämpät pidetään avoimina joten retkeilijätkin voivat niissä yöpyä.

Puittisjoen kämppä, joka sijaitsi Raittijärven eteläpuolella puhelinlinjojen haarautumiskohdassa on palanut maan tasalle.

Aatsan kämpät

Autiotupa on keltainen lujitemuovikämppä ja huhtikuussa v. -88 se oli hoitamattomassa kunnossa. Ei puita, eikä varusteita ja huusikin oli kumossa. Hirsirakenteinen tunturitupa oli siistissä kunnossa ja puitakin oli sen verran mitä retkeilijät olivat koivupuskista irti saaneet. Kämppä lämpeni nopeasti pienellä puumäärällä.

Jogasjärvellä uusi kämppä

Keväällä v. -88 valmistui Jogasjärven pohjoisrannalle Toskaljoen suupuoleen uusi kämppä, joka on tarkoitettu Metsähallituksen valvojien tukikohdaksi. Kämppä on siis lukittu! Rakennuksessa on useampiakin huoneita sekä sauna ja moottorikelkkojen huoltotilat.

Toskaljoen ylitse rakennettu silta

Noin 600 metriä Toskaljoen suusta ylävirtaan on rakennettu 102 metriä pitkä silta joen ylitse. Sillassa on leveyttä sen verran, että moottorikelkalla ja -pyörällä sitä pitkin pystyy ajamaan. Silta on luovutettu Rajavartiostolle ja lähinnä Munnikurkkion rajamiesten käyttöön se on tarkoitettukin. Kalkkoaivista Toskaljoen sillan kautta Munnikurkkioon menee siis polku.

Kungsleden'ille uusia tupia

Ruotsin kuuluisalle Kungsleden reitille tulee lähivuosina uusia tupia sekä siltoja. Norbottenin lääni satsaa noin 20 miljoonaa kruunua reitin palvelujen kehittämiseen seuraavan kolmen vuoden aikana.

Pohjoisin rakennuskohde on Pältsalla, jonne tulee uusi 10 hengen kämppä. Etelämmäksi Kvikkjokk'in ja Ammarnäs'in välille rakennetaan kolme uutta tupaa Tsielejokk, Vuonatjviken ja Björkfjäll -nimisiin paikkoihin. Lisäksi vanhempia tunturiasemia uudistetaan kuten Singi, Staloluokta ja Laisstugan.

Syksyllä -88 rakennettiin kaksi siltaa Piitimenjoen ylitse Tjeggelvas-järven länsipäähän. Sillat ovat siis reittiosalla Kvikkjokk – Jäckvik.

Raja-Joosepin museotila

Inarin nimismieheltä Ivalosta on mahdollisuus saada kulkulupa Raja-Joosepin museotilalle joka sijaitsee rajavyöhykkeellä. Luvan saaneen on ilmoittauduttava rajavartioasemalla ja mahdollisesti rajamies tulee ryhmän mukaan. Tarkemmat ohjeet nimismieheltä.

TUNTURIHIIHTO – KIRJAHARVINAISUUS HYLLYSSÄNI

Tietäneekö monikaan nykyinen tunturilatulainen mikä oli Tunturihiihtäjien kerho ja mitä se on saanut aikaiseksi? Kerho perustettiin vuonna 1935 ja siitä piiristä on myöhemmin saanut alkunsa Suomen Latu, vuonna 1938 ja Tunturilatu, vuonna 1946. Jo ensimmäisen toimintakautensa aikana kerho julkaisi oppaan. "TUNTURIHIIHTO".

TUNTURIHIIHTO

Antikvariasta löytämäni kirja on 120 sivuinen ja se on julkaistu vuonna 1936. Monipuolisen tekstin lisäksi siinä on valokuvia, piirroksia sekä mainoksia. Kirjan esipuheessa mainitaan:

"...Tunturihiihto on varusteisiin nähden ja muutenkin vaativa, mutta meillä vielä kovin nuori urheilumuoto, joten kaikkia siihen liittyviä seikkoja ei ole vielä ehditty kokeilla ja niistä lopullista mielipidettä muodostaa..."

"...Kirja tahtookin olla vain pohjana, jolta lähtien kokeiluja ja tutkimuksia voidaan edelleen jatkaa."

Tunturihiihtäjien kerho suhtautui vakavasti "nuoreen urheilumuotoon" ja sen kehittämiseen:

"...Kerhomme tarkoituksena onkin täydentää kirjaa sopivan väliajan jälkeen ilmestyvällä uudella kirjasella, jos tämä esikoinen osoittautuu tarkoitustaan vastaavaksi ja saa riittävän lukijakunnan."

Kirjassa on kuusitoista erillistä juttua joista otan muutamia näytteitä. Jotkut asiat saattavat hymyilyttää nykyajan tunturiretkeilijöitä, mutta yllättävän monet seikat ovat päteviä vielä nykyään.

TUNTURIEN TENHOVOIMA

Tämän kappaleen on kirjoittanut tunnettu kirjailija sekä yhdistyksen sihteeri Urho Karhumäki. Koko tarina on varsin runollinen, Lapin luontoa ja tuntureita ylistävä. Lapin lumoihin joutunut kirjailija herkistyy maalailemaan kirjoituskoneellaan tunnelmia tunturissa:

"...Tunturi tenhoaa jo ensi otteellaan. Sen tuulahdus on raikas, värien loisto ja vastakohtaisuus väkevä; kesä – talvi, valo – varjo, kirkas sini – kuulakka valkeus. Tunturin majesteettisuus on jokaiselle ensikertalaiselle ennen kokematon, syvälti vavahduttava elämys."

Urho Karhumäki on kirjoittanut myös "Tunturihiihtäjien laulun", joka on omistettu ensimmäisten tunturihiihtokurssien (v. -35) osanottajille. Laulun sanat ovat kirjan lopussa.

TUNTURIHIIHTOVÄLINEET JA -VARUSTEET

T.I. Sorjosen kirjoittamassa jutussa monet yli 50 vuoden takaiset asiat pätevät vielä nykyään:

"...Varsinainen hiihtotyö tuntureilla on kyllä nousua, sillä siihen käytetään noin 4–5 kertaa enemmän aikaan kuin laskuihin, mutta laskuilla on sittenkin ratkaisevampi vaikutus välineisiin, sillä niiden onnistumisestahan riippuu koko tunturihiihdon nautittavuus."

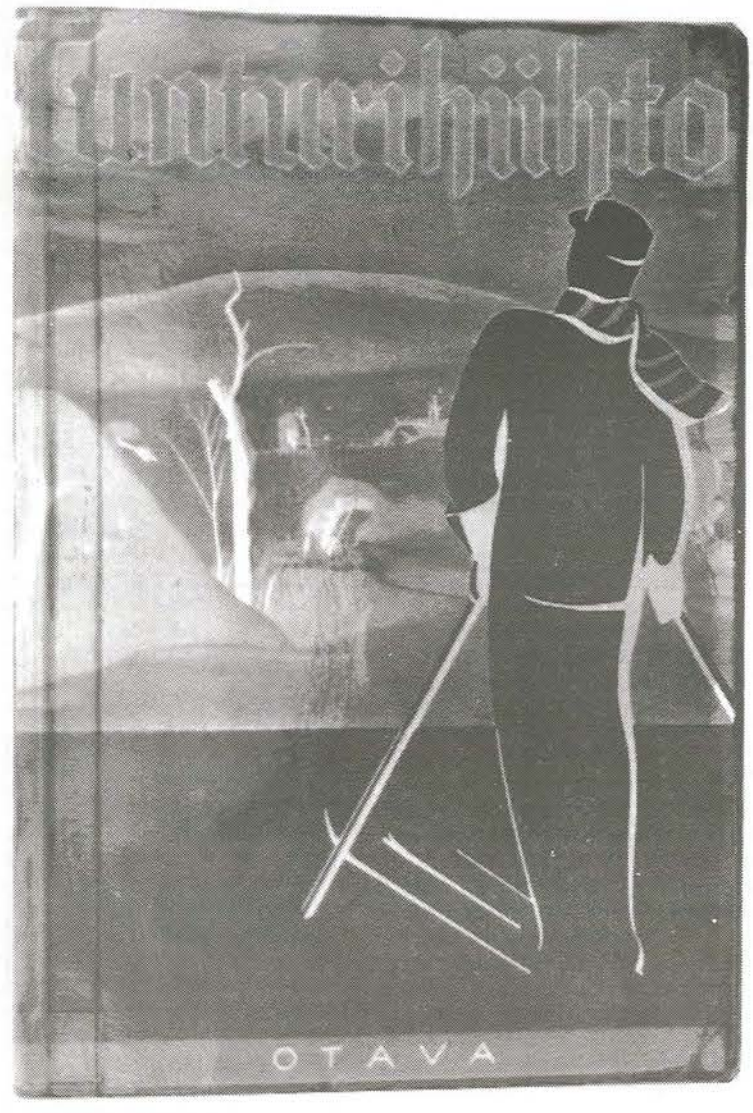
"...Tunturisuksen on oltava joka lumen suksi. Sen on siis sovelluttava metsä- ja kurumaisemien pehmeiden hankien tarpomiseen ja myöskin tunturin kovien rinteiden koluamiseen. Edellinen maasto asettaa rajat suksen pienuudelle ja jälkimmäinen sen suuruudelle."

Siteiden kohdalla esiintyy tuttu väite, jota on yleisesti käytetty retkeilyvarusteista puheenollen. Saattaa olla, että se on omaksuttu juuri tästä jutusta..

"...Siteiden nähden on myöskin päästy siinä suhteessa yksimielisyyteen, että vain paras on kyllin hyvää tuntureille."

Sitten pieni vihje jota kannattaisi kehittää ja kokeilla:

"...Nyt on saatavana myös yksinkertainen kotimainen kantaside, jota kannattaisi kokeilla johonkin huokeaan kiintositeeseen yhdistettynä. Tätä yhdistelmää käyttäen voisi tasaisemmat taipaleet hiihtää kiintositeellä ja vaikeammissa maastonkohdissa käyttää myöskin kantasidettä."

Kirjan kansi henkii 30-luvun tyyliä.

Pukeutumisessa huomattiin jo ajat sitten monikerros-periaate:

"...Lapin vaihtelevassa ilmastossa pitä pukimien muodostaa sellainen järjestelmä, joka tekee laajan lämpimyyden säännöstelyn mahdolliseksi. Tämä saavutetaan siten, että käytetään useaa ohuempaa vaatekertaa muutaman harvan ja tukevamman asemasta."

"...Tärkeintä pukimien käytössä on, että pysähdyttäessä lisätään vaatteita ennenkuin alkaa tuntua kylmältä!"

VETOKOIRIEN KÄYTTÖMAHDOLLISUUDET TUNTUREILLA

Tämä asia käsittää kokonaista 21 sivua ja sen kirjoittaja on kapteeni G. Degerstedt. Useat kuvat sekä piirrokset havainnollistavat esitystä. Eri koirarotujen soveltuvuudesta vetokoiriksi on pitkähkö selvitys, mutta koiran koulutuksesta ja matkanteosta vain pääasiat. Valjaat ja valjastustavat esitellään ja eri maissa käytettäviä valjastyyppejä verrataan keskenään.

Kuljetusneuvoista on väitelty silloinkin, niinkuin nykyään ahkioista:

"...Kussakin eri paikassa vallitsevilla olosuhteilla, kuten maaston aluskasvillisuudella, lumen laadulla – pehmeä ja upottava lumi tai kova hanki – sekä vuodenajalla on kuljetusneuvoihin nähden ratkaiseva merkitys."

Kuvissa esitellään Kanadan intiaanien ikivanha kuljetusneuvo "tobogga", joka on molemmista päistään taivutettu leveä lava. Kamtsatkalainen koirareki "nartta" mainitaan kestäväksi kolahduksia vastaan, koska sen liitokset ovat tehty hihnoilla, mikä tekee sen joustavaksi. Ruotsin armeijan parireki on mallia "pohjolan tukkireki". Erittäin hyväksi kuljetysvälineeksi todetaan ruotsalaisen insinöörin von Segebadenin konstruoima ahkio, jota valmistetaan kolmea eri kokoa. "Segebaden"-vaneriahkoita myydään vielä nykyäänkin ja se on hyvin yleinen kuljetusneuvo Ruotsin tuntureilla.

"...Hiihtäjä sydän sykkii, kun hänen nelijalkainen toverinsa kehoitushuutoihin ystävällisesti häntäänsä heiluttamalla vastaten, rajusti ponnistaa pitkissä, jyrkissä ylämäissä tai iloisesti haukahtaen alamäissä nelistää..."

▶

Mainokset tuovat "Wanhat hywät ajat" mieleen ja tippa tulee silmään kun muistelee ensimmäisiä monojaan. Nämäkin varusteet ovat osa suomalaista hiihto- ja retkeilyhistoriaa.

◀ "...igloossa, kaukana ihmisasunnoista, kun sydänyön aikana vetokoirat äkkiä nostavat päätään ja yhtyvät ulvontaan, niin makuusäkissään makaava ihminen kuuntelee, kuuntelee erämaan lumoamana vetokoirien kuutamolaulua."

KÄYTÄNNÖLLISIÄ NEUVOJA

Tämän otsikon alla on muutamia kohtia, mitkä kuvaavat hyvin tunturihiihdon alkuvaiheita. Esimerkiksi selkärepun täyttämisessä:

"...painopiste on saatava mahdollisimman alas ja lähelle vartaloa..., ...tavarat on järjestettävä siten, että niihin pääsee käsiksi koko repun sisältöä purkamatta."

Nämä periaatteet toteutuivat kun tavarat käärittiin makkaroille tai pakattiin pitkiin pusseihin.

Jalkineiden hoidossa oli tärkeää, että kengät oli joka päivä rasvattava ja joka ilta kuivattava huolellisesti. Kenkien pohjat oli kyllästettävä anturavernissalla tai hautatervalla ja päällisten voiteena käytettiin hyvää vedenpitävä rasvaa tai...

"...Paremman puutteessa voi kengät voidella suksivoiteilla."

Kasvojen hoitoon annetaan seuraavanlainen resepti:

"...Parhaiksi naamavoiteiksi on havaittu manteliöljy, kookosöljy ja kookos-manteliöljy. Niitä käyttäneet väittävät, että ne pitävät naaman varmasti ehjänä ja antavat kauniin tumman värin."

Kylmän veden juomisesta varoitetaan talvisilla tuntureilla:

"...Suuren haihtumisen takia on tuntureilla hiihtäjällä melkeinpä ainainen jano..., ...tällaisen janon sammuttamiseksi joisi mielellään kylmääkin vettä kuuman puutteessa, mutta niin ei saa vahingossakaan tehdä, sillä kylmästä vedestä voi aiheutua vaikka mitä sairauksia vuotavaa vatsahaavaa myöten, kuten kokemus on osoittanut."

OLYMPIALAISHIIHTÄJÄT TUNTUREILLA

Jo 30-luvulla huomattiin suomalaisten huippuhiihtäjien huono laskettelutaito. Suomalainen hiihtoperinne oli perustunut matkahiihtoon ja eräretkiin, jolloin aina etsittiin tasaista ja helppoa maastoa. Muualla maailmassa hiihtotoiminta oli kehittynyt vaikean maaston hiihtämiseksi, missä laskettelulla oli huomattava merkitys.

"...Hiihtoliitto otti v. 1936 olympialaisiin valmentautumisen entistä perusteellisemmalta kannalta, ja pyrkimyksenä oli antaa kisoihin lähetettäville hiihtäjille mahdollisimman tehokas valmennus. Käytännöllisenä toimenpiteenä olikin, että tuleville olympiaedustajille järjestettiin tunturikurssit. Kurssit pidettiin Enontekiössä 6.–14.4.1935."

TUNTURIHIIHTÄJIEN KERHO RY.

Kerhon perustava kokous oli 4 lokakuuta 1935. Silloin hyväksyttiin säännöt ja valittiin kerhon puheenjohtajaksi voimistelunopettaja T.I.Sorjonen ja johtokunnan jäseniksi tuomari A. Castrén, voimistelun opettajat Anna Lehtonen ja Inkeri Arajärvi, kirjailija Urho Karhumäki, kapteeni G. Degerstedt, insinööri Juho Lagus ja maat. metsät. kand. Aatos Tavaila. Yhdistyksen sihteeriksi valittiin sitten Urho Karhumäki.

Sääntöjen 2 § määriteltiin kerhon tarkoitus:

- "...olla tuntureilla käyneitä hiihtäjiä yhdistävänä elimenä,
- edistää tunturihiihtoa Suomessa,
- toimia hiihdon ja hiihtoretkeilyn hyväksi."

Neljännessä pykälässä mainitaan:

"...jäseneksi pääsee jokainen, joka on osallistunut jollekin tuntureilla pidetylle hiihtokurssille tai tuntureille suoritettuun järjestettyyn hiihtoretkeen. Jäseneksi johtokunta voi hyväksyä muitakin henkilöitä, joiden katsotaan voivan edistää kerhon tarkoitusperiä."

Kirjassa on vielä monta muutakin kertomusta, eri liittojen tunturihiihtokursseista ja eri henkilöiden kokemuksista, mutta riittäköön nämä sisällön esittelyksi. On kiinnostavaa lukea vanhoista kirjoista millaista tunturiretkeily oli silloin, kun sitä sanottiin "kovin nuoreksi urheilumuodoksi". Silloin oli kaikki itse kokeiltava ja tehtävä ja asennoituminen erämaihin oli erilaista kuin nykyään.

Matti Rekola

PS. Vanhat kirjat ovat arvokkaita. Jos joku omistaa T.I.Sorjosen Eräretkeilyn oppaan ensimmäisen painoksen, niin voinen kertoa, että Tampereella sitä myydään antikvariaatissa 150 markan hintaan!

Siikanevan hiihtovaellus

Toistakymmentä vuotta on "Kolmen tunturin kerho" vaeltanut keskitalven viikonloppuna Siikanevan eteläpuolisella, järvirikkaalla metsäalueella. Perinteinen retki on saanut nimensä laajasta, rauhoitetusta suosta – Siikanevasta. Sen laidalla yövytään laavuissa ja sitä pitkin hiihdetään osan matkaa.

Seikkailuja kerrakseen

Vuosien aikana vaelluksella on koettu kaikenlaista keliä, aina kovasta pakkasesta vesisateeseen. Joskus on ollut hyvä hankiainen, jolloin noin 27 kilometrin taival Siikanevalta Latosaaren kämpälle on hiihdetty nopeasti ja saunaan on ehditty ennen auringonlaskua. Mutta useimmiten on kaikenlaisten seikkailujen jälkeen saunottu vasta myöhään yöllä.

Kerran vaelluksella on jouduttu todella pahalle myrskytuhoalueelle. Mielettömään sekamelskaan kaatuneiden puunrunkojen ylitse oli keinoteltava ja monasti myös alitse, jotta tavoitteena olevalle tielle päästiin. Pahinta on ollut runsaiden lumisateiden jälkeen. Reitti oli valittava sellaisia maastonkohtia – metsäautoteitä tai järven jäitä – pitkin, missä vähiten upotti. Silti kahlaamista on ollut riittävästi, jokaiselle vuorollaan.

Lumessa kahlaaminen ei ole ollut ainoa kiusa. Runsaan lumen alla on järvien jäillä ollut vettä. Joukon "tunnustelija" on useinkin saanut raapia jäätyneitä suksenpohjia pimenevässä illassa. Lähellä Latosaaren kämppää on jouduttu raivaamaan jopa kulkuväylää tielle. Runsaat lumisateet olivat painaneet nuoret puut luokille tien ylitse ja tämä "kunniakuja" sauvoilla tyrkittävä hiihtokelpoiseksi. Huonoissa olosuhteissa Siikanevan hiihtovaellus on ollut rankka retki ja perille on päästy vasta monen tunnin pimeässä hiihtelyn jälkeen. Sittenpä on kämppä tärissyt raskaasta kuorsaamisesta!

Satumainen vaellussää

Tämäntalvinen hiihtovaellus oli säiden suhteen poikkeuksellinen. Uskomattoman upea ilma! Paremmat olosuhteet kuin milloinkaan! Useamman viikon kestäneen lämpimän jakson sekä kurakelien jälkeen oli helmikuun puolivälissä hieman pakastanut ja satanut lunta.

Jo perjantai-illan hiihto Kallenaution kievarimuseolta Siikanevan laidalle oli täysikuun valaisemassa maastossa sykähdyttävä kokemus. Kaupungin keinovaloihin tottunut ihminen hämmästeli yön valoisuutta ja tähtien kirkkautta. Kalvakka kuunvalo loi kumpuileville avohakkuille "kuun maisemaa". Tervaskantojen etsiminen ja leirin pystyttäminen sujui nopeasti hyvässä valaistuksessa. Pian roihusivat kantotulet ja purovesi porisi kahvipannussa. Muita vaeltajia odotellessa oli aikaa ihastella nuotiosavun leijumista puiden oksistoissa sekä savuverhon takaa säteitään luovaa täysikuuta. Pakkanen kiristyi ja aamuun mennessä se oli laskenut jo –18 asteeseen.

Jäisen hangen päällä oli vain muutama sentti pehmeää lunta. Siinä suksi luisti ja hiihto oli helppoa. Hyvät olosuhteet houkuttelivat valitsemaan reitin kiertoteitse Latosaareen. Ensin laajan Siikanevan ylitse ja sitten pikkujärviä pitkin, mieluummin auraamattomia metsäautoteitä kuin murtomaata. Aamuauringon lämmittäessä suolta nousi usvaa joka tiivistyi parin metrin korkeuteen kapeaksi nauhaksi. Suolla olevat varvut ja pensaat olivat jäähileiden peitossa, mitkä pienestäkin värähdyksestä leijuivat maahan kimaltelevana tähtisateena. Suosaarekkeiden ikimännyt olivat saaneet hopeata kulmilleen. Ja kaiken yllä – pilvetön, sininen taivas!

Puolen päivän jälkeen kahvisteltiin sulan puron ja tervaskannon löytöpaikalla. Muutahan ei tarvita, kun jo kohta ryystetään kahvia ja haukataan käristystä – makkarasellaista. Osa vaelluksesta hiihdettiin uutta, ennenkokematonta reittiä pitkin. Siinä monet erikoiset pikkujärvet tekevät reitistä mielenkiintoisen ja vaihtelevan. Ryteiköissä rypeminen kuuluu myös tämän hiihtovaelluksen kuvaan. Siltä ei vältytty nytkään, mutta onneksi ne olivat lyhyitä pätkiä.

Auringon laskiessa alkoi järvien jäiltä nousta usvapilviä, jotka vähän aikaa levottomasti leijuttuaan yhtyivät tasaiseen usvakerrokseen. Eräällä järvellä pari kettua kisaili usvan seassa ja valkoinen jänis olisi jäänyt huomaamatta jos ei olisi räpyttänyt silmiään.

Ei mitään mutkamäkeä vaan suoraa latua, tekee hiihtovaeltaja Siikanevan korkkaamattomille hangille.

Latosaareen saavuttiin pimeässä ja siellä olivat huoltojoukot ahkeroineet. Tupa oli lämmin ja sauna kylpemiskunnossa. Hiihtovaelluksen lopussa oli mieltälämmittävä näky, kun tavoitteena olevan kämpän valot erottuvat jostain kaukaisuudesta ja tietää pääsevänsä pian kuumaan saunaan.

Missä retkeilijät?

Niin missä ovat retkeilijät ja vaeltajat? Siikanevan hiihtovaelluksella on ollut parhaimmillaan parikymmentä henkeä, nyt vain neljä, vaikka olosuhteet olivat ihanteelliset. Retkeily näyttää olevan Tunturiladun piirissä vähenemään päin. Yhteisiin retkitapahtumiin ei tule väkeä ja aktiiviset vetäjät kyllästyvät turhiin valmisteluihin sekä vitkutteluihin. Pahinta on, ettei kukaan edes sano, millaista toimintaa haluaa!

Katse tulevaisuuteen

Ehkäpä ensi talvena Siikanevan hiihtovaellus nousee piirikunnalliselta tasolta kansalliseksi. Jospa sillä tavalla saisi ihmisiä mukaan nauttimaan retkeilystä. Viimeinen mahdollisuus on sitten kansainvälistäminen, sillä ulkomailla näkee runsaasti reipasta retkeilyväkeä.

MR

KUMILAUTALLA IIJÄRVELTÄ NÄÄTÄMÖÄ NORJAN RAJALLE

Retki alkoi Inarista lentäen Kaartilompoloon. Varustuksena kumilautta ja airot, ei tehdastekoiset. Eikalla kumikanootti ja mela. Muu varustus: Kainaloihin ulottuvat kahluuhousut, lyhyt sadetakki, kypärä ja pelastusliivit. Pudotusta 48 km:n matkalla oli 118 metriä ja joessa oli pitkiäkin suvantoosuuksia.

Keskiviikkona iltapäivällä laskeuduimme Kaartiolompolossa, joka oli noin 1/2 km:ä järvestä, oli paremmat rannat koneen rantautua. Jokivarressa olevaan niemeen purimme tavarat lentokoneesta. Kosken rannalta löytyivät hyvät telttapaikat, sillä molemmilla oli oma teltta. Nuotiopaikkakin oli valmiina, oli ollut kai aikaisemmin kalamiehiä. Ruokailua, lautan ja kanootin laitto melontakuntoon. Venoset vesille ja hinaus vastavirtaan Iijärvelle. Pitihän sitä järvellä soudella, joen alkulähteellä. Ja sai vähän esimakua koskenlaskusta palatessa. Tarpeen se harjoitus olikin, vaikka laskin tyhjän lautan kanssa, niin se hörppäsi vettä. Pahimmissa kuohuissa. Kosket lasketaan lautan kanssa perä edellä, koska näkee mihin ollaan menossa ja voi hakea parhaan laskuväylän. Suvannot soudetaan yleensä selkä edellä. Olin onneksi varannut muutaman muovisen suojapeitteen, jonka neuloin lautan peräosaan tavaroiden suojaksi, joka estää suurimman vedentulon lautan sisälle koskenlaskuissa.

Torstaina matka joella alkoi. Oli aika korkea kuorma lautan takaosassa. Teltta, makuupussi, ruokakassi, varavaatteita, kottikärryn runko, polkupyörän pyörä. Kaartilompolo melottiin vastatuulessa. Airon lapakin käytiin kiinnittämässä rannalla, koska kiinnitysruuvi oli jäänyt pois ja muovinen airon lapa oli pudota varresta lompoloon. Tarpeen se kiinnitys olikin, sillä kosken kohinaa alkoi kuulua. Oli muutama pieni niva, veden virtaus kiihtyy. Joki näkyy haarautuvan kolmeen haaraan. Rantaudutaan koskien välissä olevalle saarekkeelle. Vasen on kivikkoisin, keskimmäisessä putous, pahoja kiviä, oikean puoleisen haaran rannan tuntumassa näytti parhaalta. Sinne ja kuohuihin! Koskien haarat yhtyvät, joki on vain 15 m leveä. Kuohut ovat yli metrin korkuisia. Maihin, tulee uittohommat, sanon Eikalle. Uittoa varten kummalakin on 25 m narua, jotta rannalta käsin voi uittaa lautan ja kanootin pahimpien syövereiden ohi. Matka jatkuu koskia laskien ja suvantoja meloen. Kahvitauko, matka jatkuu, tullaan Vuododsluobbalille, jonka pituus on 2,5 km. Vastatuuli on hankala lauttamiehelle, pärskeet loiskivat reunan sisäpuolelle, selkäkin olisi märkä, ellei olisi sadetakkia yllä. Lompolon toisesta päästä löytyi hyvät telttapaikat, tuulensuojainenkin.

Perjantain tavoite oli Opukasjärvellä sijaitseva autiotupa.

On lasketeltu muutamat leppoisat kosket, suvantoa meloessa alkaa kuulua kovaa kosken kohinaa, taitaa olla mahtavat kuohut? vilahti ajatus mielessä. Mitä, kosken poikki on aita melkein vedenrajassa. Vasen ranta näyttää paremmalta laskea. Oikein arveltu, oikealla oli pystysuora putous, jonka kerkiän kiireessä huomaamaan, kun piti keskittää kaikki huomio aidan alitukseen kuohujen seassa. Tulen aidalle, saan sitä nostettua niin paljon, että pääsen alitse. Virran vauhti kiihtyy, yritän rantaan, koska edessä näkyy taas putous. En pääse. Nyt on kiinnitettävä huomio putoukseen, ja mistä kohdasta olisi turvallisinta laskea. Vinkkaan Eikkaa tulemaan perässä samasta kohdasta, koska olin onnellisesti selvinnyt sen pystysuorasta putouksesta rauhallisimmille vesille. Lasku jatkuu, välillä kivillä käyden. Loppu-osa, n. 200 m, kukonharjaa laskien, s.o. noin 1/2 m korkea aallokko, kun joki kavetessaan kohoaa vetensä. On taas suvantoa, pienempiä koskia. Veden virtaus alkaa kiihtyä, kohina lähenee. Äkkiä rantaan, kun vielä pääsee. Kun katsoo, niin kosken alaosan puiden latvat ovat koskeniskan tasossa! Eikä koski ole kovin pitkä.

Uittohommat, sanon taas Eikalle. Alas ollaan päästy, vaikka siinä vaikeuksiakin oli. matka jatkuu taas meloen. Savu nousee rannan tuntumasta. Rantaudutaan. Tapaamme pari kalamiestä laavutulilta. Kiehautamme teevedet, tulikin oli valmiina. Tarinointia. Kalastuksen vaiheilta. Kertoivat, että pahimmat kosket ennen Opukasjärveä, olivat vielä edessä päin. Tosi oli. aluksi oli matalia, kivikkoisia koskia. Joki kapenee kallioiseen uomaan, taitaa olla kahden metrin korkuisia putouksia. Tuli kantohommat, sillä kuohut olivat niin kovat, että ei uskaltanut edes uittaa.

Kolme edestakaista matkaa sai tehdä, ennenkuin lautta ja tavarat olivat kosken alapuolella. Oli suvantoa välillä ja taas tuli kantohommat uudestaan. Melotaan. Korkeat kalliopaadet näkyvät, joki haarautuu. Rantaudun. Lähden tutkimaan vasenta uomaa maitse, jonka vasen ranta on pystysuoraa kalliota, jopa yli 25 m korkeita. Kuohut ovat valtavat, sillä oli satanut ja vesi joessa noussut yli 20 sm.

Melon joen toiselle rannalle ja lähden uittamaan kivikkoista ja vähävetistä koskea. Joen haarat yhtyvät. Uitanko, vai tuleeko taas kantohommat, mietiskelen. Yhtäkkiä polku nousee 20 m:n korkeuteen. Päätän ottaa riskin ja uittaa lautta tavaroineen alas, kun kuohut tällä rannalla ovat pienemmät. Oli siinä jännitystä, kun makasin kallion kielekkeellä, noin 15 m kosken yläpuolella ja yritän irroittaa uittoköyttä, joka oli juuttunut alemman kielekkeen taakse mukana olevalla seipäällä, jota myös käytin avuksi, kun olin koskessa juuttunut kivelle.

Lautta alkaa täyttyä vedellä, jota patopaine nostaa reunan yli. Lopulta saan köyden irti. Lautta jatkaa matkaa painavassa vesilastissa. Vihdoin tulee suvanto. Lautta on puolillaan vettä, irtonaiset tavarat kelluvat pinnalla. Laitan lautan kiinni rantakoivuun. Lähden Eikkaa vastaan. Hän oli jo purkanut tavarat rannalle ja valmistautunut taas kantohommiin nähdessään hankaluudet laiskuudestani. Otan kantamuksen Eikan tavaroista ja palaan tyhjentämään lauttaa vesilastista.

Ilta alkaa hämärtää, kun melotaan viimeistä suvanto-osuutta. Uusi siltä piirtyy siluettina joen yli, kun alamme uittaa viimeiset kosket ennen järveä. Olisi ne päivänvalossa voinut ehkä laskea, oli tullut arkuus viimeisten seikkailujen jälkeen, mietiskelen siinä uittaessani, jos uittonaru olisi katkennut ja lautta lähtenyt omille teilleen, olisi tullut patikkamatka maantielle ilman varusteita.

Hämärä on vaihtunut pimeydeksi, kun melotaan tyyntä järvenpintaa kohti autiotupaa. Kämppä lämpöiseksi ja tavarat kuivumaan, olivat kastuneet, vaikka oli pakattu muovisäkkeihin.

Lauantaina, kun ollaan rannalla lähtövalmiina, tulee pari miestä rantaan. Kämpälle tullessa olivat nähneet lähtöpuuhamme. Ihmettelivät, että voiko noin kuormattujen "veneitten" kanssa koskia laskea. Monta kilometriä sai meloskella hyvää järven pintaa ja ihailla maisemia, ennenkuin kosken kohina alkoi kuulua. Taas mennään kosken kuohuissa. Näen pari kalamiestä kosken alaosan rannalla. Rantaudun. Eivät olleet saalista saaneet. Kertoivat, että kilometrin päässä on iso putous. Laskettelemme. Kalliopaadet näkyvät. Alan katsella sopivaa rantautumispaikkaa hyvissä ajoin, sillä vedenvirtaus tälläkin osaa koskea on kovaa. Tutkin rannalta käsin kosken, joka on kolmiosainen ja yli metrin putoukset kallioiden välissä.

Kantohommat, sanon Eikalle ja alan purkaa tavaroita. Kantomatkaa oli n. 100 m, mutta oli kovin hankalakulkuinen. Perjantaina oli molempien kantomatkojen pituus yli 300 m. Melonta jatkuu Kontinpaistaman kämpän kohdalla oleva koski oli tavoitteemme. Oli siinä matkalla monta jännittävää laskua ja monessa koskessa uitettiin veneet pahimpien syövereiden yli.

Telttoja näkyvissä joen rannalla, ollaan saapumassa päivän tavoitteeseen. Rantakoivikkoon mekin telttamme pystytettiin. Saimme kahvikutsun, kun olimme tavarat purkaneet. Maistuihan se, vaikka olimme puolimatkassa itse keittäneet ja tavanneet kalastajatytön, joka oli saanut parikiloisen jalokalan. Taisi olla ainoa "kalamies" tapaamistamme joka oli saalista saanut.

Sunnuntaina, ennen lähtöämme, näimme miten koskeen juuttunut uistin saadaan pohjasta irti pullon avulla. Matka on jatkunut koskia lasketellessa ja suvantoja meloessa. On selvitty Saunakosken kuohuista ja ohitettu Kuosnajoen suu, jonka luona varaustupa sijaitsee. Olemme tulleet Nilaskosken niskalle. Kiireesti melon kohti oikeaa rantaa, – ja sitten lauttamiestä viedään kuohuissa. Olin ehtinyt huomata, että joen vasemmalla puolella oli pystysuora putous. Näen kauempana putouksen, yritän taas meloa rantaan. En pääse, niin on virta voimakas. Nyt on vain keskityttävä putouksen laskuun. Onnistuihan se, vaikka lautta hörppäsi vettä suojapeitteestä huolimatta. Virta on levennyt ja mataloitunut ennen suvantoa. Melon lautan kosken keskellä olevaan kivikkoon, niin on virran voima heikentynyt, katsoakseni, miten Eikan on käynyt. Eikan kanootti on taipunut V-muotoiseksi jäätyään kiven taakse. Mutta onneksi hän oli putouksesta selvinnyt. Hyppään lautalta pois ja varustaudun pelastamaan miestä tai tavaroita, jos kanootti menee poikki. Tällä kohtaa vettä oli vain polviin asti, niin virta oli levinnyt ja sen voima heikentynyt.

Eikan nostaessa melalla ja patopaino nostaa kanootin kiven yli, joka oli n. 40 sm korkea vedenpinnan yläpuolella. Helpotuksen huokaus pääsee, kun Eikka loppu-osan laskettelee luokseni.

Ollaan tultu jo Saarikoskelle. Käymme katsomassa kämppää, joka on kosken niskalla, lukittu. Täältä korkealta törmältä katselemme sopivaa laskureittiä. Kosken keskellä oleva saareke jakaa virran kahteen uomaan. Oikea puoli näyttää hyvältä, vaikka "kukonharja" on aika korkea. Ollaan rantauduttu, sillä Saarikoski oli päivän tavoitteemme. Rantatörmäkin oli madaltunut. Paikkaan iltapuhteeksi lautan pohjan, johon oli tullut pari pientä reikää. Leiripaikalta koskeen päin olevassa pystysuorassa hiekkatörmässä pääskyset olivat kaivaneet pesänsä. Ei ollut sääskistä haittaa, kun pääskyt niitä ahkerasti pyydystivät.

Maanantai oli melonta-osuuden viimeinen päivä. Oli suvantoa ja pientä koskea. Leppoisilta tuntuivat eilisen jälkeen.

Ollaan tultu päätepisteeseen joen osalta. Rannalla on yksityis kämppiä, joiden luota polku lähtee Näätämön kylään. Tuntuu haikealta jättää joki joka oli niin monta jännittävää hetkeä tuonut ja kauniita maisemia rannoillaan näyttänyt.

Taisi se liikutuksen kyynel vierähtää Eikan silmäkulmasta, kun hän tavaroitaan kanootistaan rannalle kanniskeli. Ruokatauko. Kottikärryt kuntoon. Päätimme jatkaa matkaa muutaman kilometrin ja totuttautua kärryn työntämiseen.

Kauniin lammen rannalle, matkan puolessa välissä, pystytimme leirin. Nuotiopaikkakin oli valmiina edellisten kulkijain jäljiltä. Pientä korjailua kottikärryjen aisojen kanssa iltapuhteeksi.

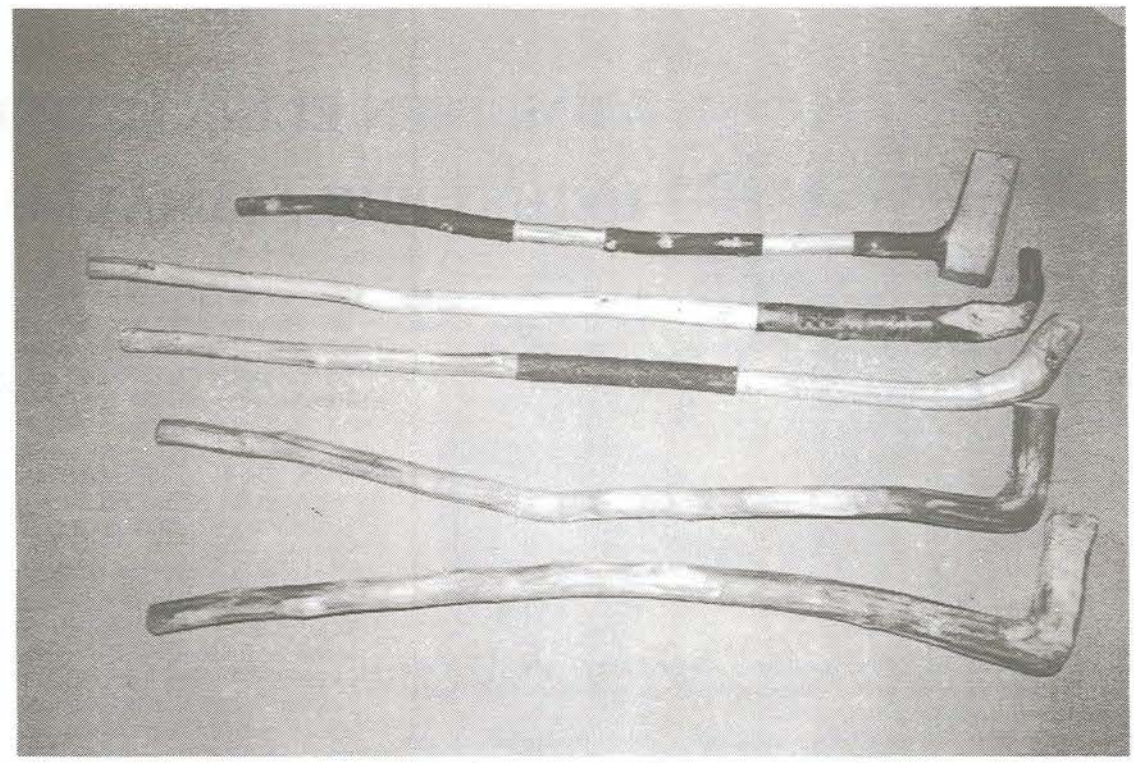
Tiistaina työntelimme tavaramme kohti Näätämöä pitkospuita, soita ja kallioita pitkin.

Majoituspaikkamme kahvion ikkunassa näkyi ihmetteleviä kasvoja, kun tulimme tavaroinemme pihaan.

Aku Karmavaara

METSÄGOLF

Olemme tottuneet kuulemaan joitakin köyhän tai säästäväisen ihmisen korvissa kivasti soinnahtavia sanontoja. Köyhän stokka, laihialaisstereot, riisuttu malli, torpparin voi jne. Golf ei ole kuulunut halvalta vivahtavien sanontojen joukkoon. Päinvastoin se on johtanut ajatukset peräti roisosten piireihin.

Kuva 2

Pelikierros golfradalla maksaa melkoisesti. Puhumattakaan niistä pelimiehistä, jotka ostavat osakkeen golfkentästä, hinta lienee 40 000–70 000 mk. Lisäksi saa pulittaa n. 10 000 mk kohtalaisesta kuljetuskärrystä ja mailoista. Näistä syistä on tullut rahvaalle ajatus, ettei golf sovi tavalliselle pulliaiselle köyhästä puhumattakaan. Sana metsägolf soinnahtaa mukavalta köyhänkin korvassa. Siinä ei tarvita kymmenientuhansien sijoituksia osakkeisiin tai tuhansien markkojen sijoituksia välineisin. Minulle metsägolfradan perustamiskustannus oli 10 mk. Pelipallo maksoi nimittäin mainitun 10 mk. Mitään muuta ei ole tarvinnut ostaa. Reikiä sopivasti sijoittelemalla ei maatakaan tarvita kuin muutama aari. Esimerkiksi mökiltä löytyy aina sen verran maata, että sinne radan pystyy rakentamaan.

Pelinä metsägolf ei ole mikään kuntopeli, ei siinä hapenottokykyä lisätä eikä kuntoa fyysisessä mielessä sanottavasti paranneta, mutta mielen "nollauspelinä" se on vertaansa vailla. Tämän ajan kiireisessä ja stressaavassa elämäntavassa henkistä kapasiteettia ylikuormitetaan kaiken aikaa. Sitä vastoin fyysinen puoli on ylivoimaisesti suuremmalla osalla kansalaisista täysin kesannolla kuin mörskyn mummon "ryytimaa". Golf tarkkuutta, tasapainoa ja keskittymistä vaativana pelinä auttaa katkaisemaan kaiken muun toiminnan aivoista. Se on ennenkaikkea mielentasapainon kannalta erinomainen peli, vaikka ei siinä fyysinen kunto sanottavasti paranekaan, on ulkona olemisella ja raittiilla ilmalla myönteinen vaikutus kuntoilumielessäkin.

Hyvänä puolena voidaan mainita, että metsägolfia pelatessa ei tarvitse välttämättä kaveria. Toisaalta sitä voi pelata suurempikin porukka, osanottajien määrä ei ole millään tavalla rajoitettu. Pelisäännötkään eivät muodosta ongelmaa, joka kiertää radan vähemmillä lyönneillä on voittaja. Aloitukseen valmistauduttaessa pallon saa asettaa mieleiseensä paikkaan. Pelin aikana on aina lyötävä siitä kohdasta johon pallo edellisellä lyönnillä jää. Sallittua on reitin raivaaminen pallolle. Risuja, heiniä, käpyjä ja varpuja saa siirtää linjalta. Joskus pallo saattaa lipsahtaa pahastikin reitin ulkopuolelle, jolloin voi joutua risusavottaan saadakseen pallon takaisin "ihmistenilmoille".

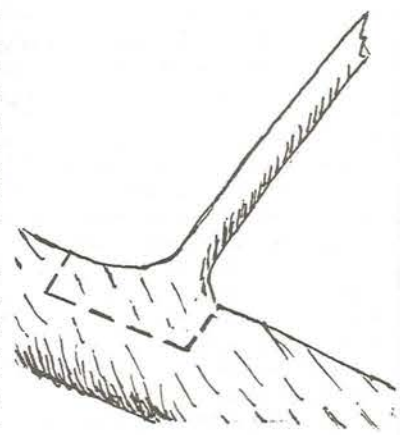
Palloksi varsinainen golfpallo on liian pieni. Vaihtoehdoiksi jäävät tennispallo ja pesäpallo. Tennispallo nukkaisesta pinnasaan johtuen kerää itseensä pieniä risuja, jotka haittaavat sen vierimistä. Toisaalta se on hiukan liian kevytkin, se nimittäin ohjautuu melko helposti heinistä ja pienistäkin risuista. Pesäpallolla näitä haittoja ei ole niin paljon, mutta painavampana se ei lennä yhtä hyvin. Joten pallon valinnassa on vielä kehittämisen varaa.

Mailat tietty pitää olla suoraan luonnosta. Mutkaisista puista tai pikku puiden juurakoista saa käyttökelpoisia mailoja. Kuvassa numero 2 ylinnä oleva maila on tehty ison tukkipuun oksasta piirroksen numero 3 osoittamalla tavalla.

Minun golfradallani on kaksitoista reikää. Reiät olen tehnyt käytöstä poistetun saunankiukaan hormiputken pätkistä. Reikien sijoittelulla olen yrittänyt löytää erilaisia esteitä. Esimerkiksi kanto, 3 m^3 kivi, puita yms. Reiän sijoittaminen sopivan kumpareen päälle antaa oman lisävaikeutensa. Aloituksen ja ensimmäisen reiän välille olen sijoittanut noin 10 m leveän lammen. Tämä jyrkähkörantainen lampi on tehnyt teppososensa itse kullekjin. Lammen vastapuolella on tasaisin välein jaettuna koivut noin 1 m välein, osupa koivuun, niin saat uida. Radan pituus on noin 200 m. Radasta on paras selviytynyt 32:lla lyönnillä.

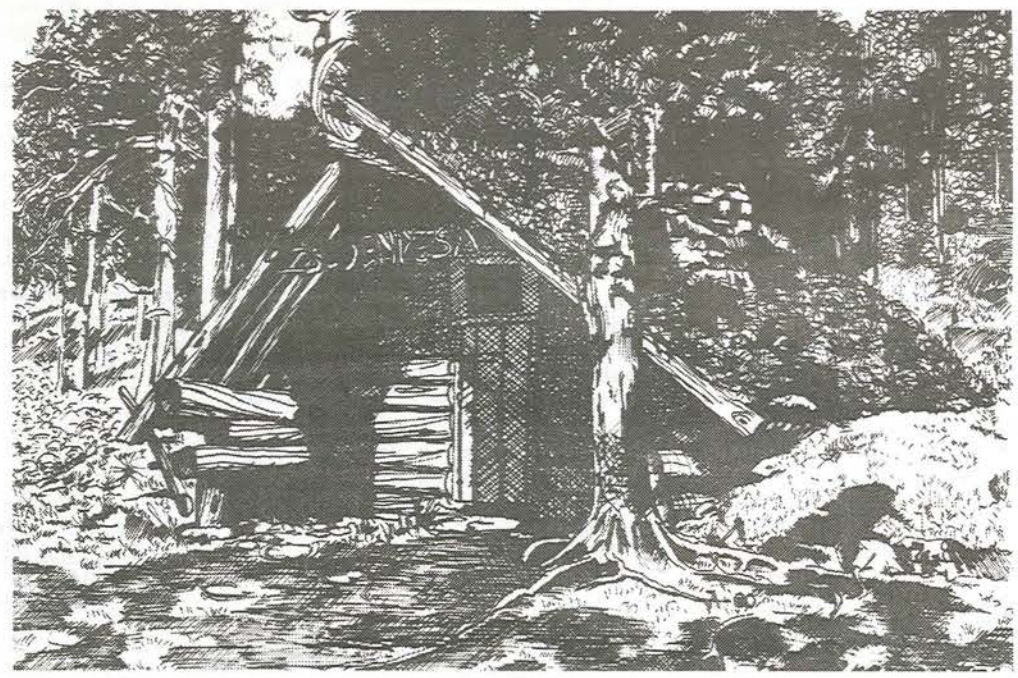
Pistä sinäkin tuumasta toimeen ja rakenna itsellesi golfrata, siitä saat merkittävän lisän vapaa-aikasi viettoon. Voit tulla mainiosti katsomaan ja kokeilemaan rataani saadaksesi tuntuman asiaan ja vinkkejä itsellesi.

Tauno Pajunen

Kuva 3

Lisää autiotupien jätehuollosta ja vähän muustakin

Tunturiladussa 2/88 kirjoitti nimimerkki Saivare ansiokkaasti autiotupien hyssykkäasioista.

Omalle kohdalleni ei ole tosi kehnoja tunturihyssyköitä sattunut muualla kuin Kuonjarjohkan tuvalla Yliperässä. Siellä "valtaistuin" oli niin käsittämättömän korkea, että sille piti kiivetä puupölliä portaana käyttäen. Kyseinen hyssykkä oli myös ainoa merkittävämmin epäsiisti, jonka olen tavannut. Oliskohan ollut se reikä liian pieni vai mistä mahtoi epäsiisteys johtua, sitä en muista.

Sen sijaan tupien roskahuolto on saanut minut useasti itkemään verta.

Miten on mahdollista, että esimerkiksi sellaisissa paikoissa kuin Haltin-reitin Saarijärvellä ja Pitsusjärvellä on roskia varten kaupunkioloihin tarkoitetut metalliverkosta tehdyt jätesäkkitelineet? Näissä telineissä olleet säkit tietysti pursuilivat yli, eikä mistään löytynyt paikkaa, johon täydet säkit olisi voinut siirtää. Eipä tosin sattunut silmään tyhjiä säkkejäkään.

Vaeltajien puutteellista rakkautta siisteyttä kohtaan on paljon parjattu. Näillä kahdella tuvalla retkeilijät olivat kyllä selvästi yrittäneet sijoittaa roskat siististi jätesäkkien täytyttyä: nurkissa lojui useita kaupan muovikasseja täynnä roskia. Puulaatikkoonkin oli roskia paremman puutteessa jemmattu.

Harva kantaa roskansa takaisin

Kun retkeilijämäärät ovat sitä luokkaa kuin ne Lapin suosituimmilla reiteillä ovat, on hurskastelua yrittää hoitaa tupien jätehuoltoa kehottamalla kulkijoita viemään kaikki roskansa takaisin rintamaille. Suurin osa sinänsä siisteistäkään retkeilijöistä tuskin siihen vaivautuu. Sen sijaan lähes kaikki olisivat varmasti valmiita viemään roskansa asialliseen roskikseen – ja riittävän monet vaivautuisivat myös vaihtamaan täyttyneet säkit uusiin – jos jätehuolto olisi asiallisesti suunniteltu ja ylläpidetty.

Aivan hirvittävältä tuntuu se, että UKK-puistossa on tupia, joissa ei ole lainkaan jätehuoltoa, kuten esimerkiksi paliskunnan omistama Mettopalon tupa Nuortilla. Kuten sanottu, valtaosa asiallisistakaan retkeilijöistä ei lähde kuljettamaan kaikkia roskiaan takaisin. Tuloksena jätehuollon puuttumisesta on vääjäämättä tuvan nuotiopaikan ja ympäristön muuttuminen isoksi roskakasaksi.

Autio- ja varaustupien jätehuoltoajattelun tulisi lähteä tosiasioiden tunnistamisesta: kun retkeilijöitä liikkuu hyvin paljon, on jätehuolto pakko järjestää, jos halutaan paikkojen pysyvän siedettävässä kunnossa. Kansallispuistossa tämän tulisi kuulua ehdottomasti puistohallinnon tehtäviin, olipa kaikkien retkeilijöiden käytettävissä olevan tuvan muodollinen omistaja kuka tahansa.

Muita käsittämättömyyksiä

Tulkoon tähän samaan yhteyteen valitusta myös muusta autiotupiin liittyvästä puutteellisesta ajattelusta tai ajattelun puutteesta.

Aniharvalla autio- tai varaustuvalla on asiallinen halkaisukirves. Lapin sitkeää puuta on varsin vaikeaa saada halkeamaan niillä ohutteräisillä kirveillä, jotka yleensä kuuluvat tupien varustuksiin. Minkähän alan ammattimies mahtaa tupien kirveet hankkia?

Luirojärvellä on upea, uudehko autiotupa, Rajakämppä. Kelpaa siinä köllötellä noin kuuden hengen yöpyjämäärän. Mutta annapa olla, kun huonolla ilmalla tupaan ahtautuu toistakymmentä kastunutta nukkujaa: siinä alkaa kummasti kaivata jonkinlaista räppänää. Tupaan tulee tolkuttoman kuuma ja kostea ilmasto, varusteet ovat aamulla yhtä märkiä kuin illalla. Räppänä on hienon kämpän rakentajilta päässyt unohtumaan. Vieläköhän tuon saisi jälkikäteen tehdyksi? Luulisi ainakin. Aihetta olisi.

Juhana Häme

P.S. Viimeisimmät havaintoni Yliperän tuvilta ovat kesältä 1987 ja UKK-puiston tuvilta kesältä 1988. Tilanne on näiden havaintojen jälkeen tietysti saattanut jo parantuakin. JH

VIIMEINEN ELINKAUTINEN – MIESSIN KUVERNÖÖRI, HEIKKI PIHLAJAMÄKI ON POISSA

Teksti: Pauli Hakulinen
Kuvat: Markku Kitunen

Lemmenjoen kultamaille suuntautui kiihkeä kultaryntäys 40-luvun loppupuolella. Kun kulta väheni vaskoolien pohjilta, lähti suurin osa kaivajista kultamailta.

Sitten lähtivät ne joille se vähäkään ei riittänyt. Kultakuumeen laannuttua ja kullan maailmanmarkkinahintojen pudottua, vain kourallinen miehiä jäi erämaahan.

Jaakko Isola, Väinö Hoppu, Nipa Raumala, Veikko Nevalainen, Ville Keurulainen, Yrjö Korhonen, Heikki Halminen, Aulis Kajanto... Heidän joukossaan oli myös Heikki Pihlajamäki. Nämä miehet olivat saaneet "elinkautisen" kultamaille. Heistä Heikki Pihlajamäki asettui ympärivuotiseksi asukkaaksi ja kaivajaksi erämaahan.

Lemmenjoelle Heikki Pihlajamäki tuli 50-luvun alussa. Sodan jälkeiset vuodet hän oli kierrellyt Lapissa rakennus- ja metsätöissä. Uitolla Heikki oli Luttojoen varressa ja Sevettijärvellä "kolttasavotassa" rakentamassa kolttakylää Suonikylästä Suomen puolelle siirtyneille koltille.

Kullanhuuhdonnan opit sai Heikki Pihlajamäki Pusku- ja Ruittuojalla. Täältä hän siirtyi Miessijoen yläjuoksulle Niilo Ranttilan valtaukselle. Miessin kultapitoinen alue on korkealla tunturissa keskellä arktista tundraa, jossa kaikenmaailman tuulet ja myrskyt esteettä puhaltavat. Karu ja kaunis Miessi laskee vetensä pohjoiseen Postijokeen ja sieltä edelleen Vaskojokeen. Lähimmälle tielle on Miessiltä matkaa yli 30 kilometriä.

Heikki asettui asumaan Niilo Ranttilan tekemään turvekämppään. Hän korjaili kämpää. Teki siihen tuulikaapin ja rakensi koko pihapiirin mieleisekseen. Usein Heikki Pihlajamäki toi Miessin kodistaan tunteensa esille, "Jos minulla ei tällaista paikkaa olisi, niin minä hakisin sen jostakin..."

Ei ollut ihme, että hän jäi Miessin varteen lähes neljäksi vuosikymmeneksi. Miessin latvoilta oli kultaa alkuvuosina löytynyt varsin hyvin. Veden puute vain vaikeutti kaivamista.

Heikki Pihlajamäen valtauksen kohdalla Miessijoen vettä jo patoamalla riitti paremminkin ja useampia satoja kuutioita Miessin kultapitoista soraa kolahti Heikin lapioimana kaivuukauden kuluessa rännin pohjalle.

....Sitten Heikille kävi, kuten niin monelle kultamiehelle on käynyt. Kullan tavoittelu jäi taka-alalle. Sen tilalle tuli uusi elämisen muoto. "Lapiotyölläkin on rajansa. Pitää sitä metsällä ja kalassakin käydä. Vähän joskus iloitakin. Toisaalta, kun vaskoolin pohjalla alkaa kimallella, se jotenkin vie mielenrauhan. Se tekee ahneeksi. Kyllähän kultaa aina vähän pitää olla, mutta ei liikaa...

Ihmisluonto kun on sellainen, että jos kultaa on vaikka gramma, niin siinä kohta ajattelee – miksei sitä ole toinen mokoma lisää ja jos enemmän löytyy, niin kuka siitä metsälle ja kalaan malttaa lähteä. Aikanaan nämä ajatukset kullan löytämisestä kuitenkin väistyvät taka-alalle. Tilalle tulee jotain paljon kultaa arvokkaampaa – ihminen löytää oman itsensä."

Näin kävi Heikki Pihlajamäelle. Ilman tätä oivallusta on erämaassa mahdotonta elää vain oman itsensä kanssa. Kestää edes yhtä loputtoman pitkää kaamosta. Heikin lähin ympärivuotinen naapuri Jaakko Isola eleli 70-luvun loppupuolelle saakka Miessijoen alajuoksulla 6 kilometrin päässä. Naapurukset eivät liiemmälti toistensa luona käyneet. "Se Isola kun tietää kaiken kullankaivuusta kuten minäkin, niin meillä ei sitten ole mitään toistemme kanssa puhumista."

Heikki Pihlajamäki ei kuitenkaan ollut mikään erakko. Poro- ja rajamiehet poikkesivat usein ohi mennessään Heikin kämpällä. Heikki oli ystävällinen ja avulias etelän turistillekin. Retkeläiset olivat aina tervetulleita Heikin kämpän pihapiiriin. Kesällä monet harrastuksenaan kultaa kaivavat lähinaapurit kävivät usein Heikin luona. Heistä tuli ystäviä, joista jotkut kävivät useampanakin jouluna Heikin vieraina Miessillä keskellä pimeintä kaamosta. Kerran vuodessa kävi Heikki Pihlajamäki Inarissa. Jättämässä veroilmoituksensa. Syntymäpaikallaan Kankaanpäässä ja Tampereella, sekä Helsingissä Heikki kävi 80-luvun puolivälissä. Näiltä retkiltä hänellä aina oli kova kiire Miessin varteen. Siellä karun erämaajoen rantatörmällä tämä kiire vasta hellitti.

Täällä saattoi kiireen jättää huomiseen, tai vaikka seuraavaan vuoteen. "Miessiltä ei aika lopu. Eikä tule koskaan loppumaankaan. Eihän siitä mitään tulisi jos aika loppuisi. Minunkin jälkeeni jää vielä aikaa..." ...

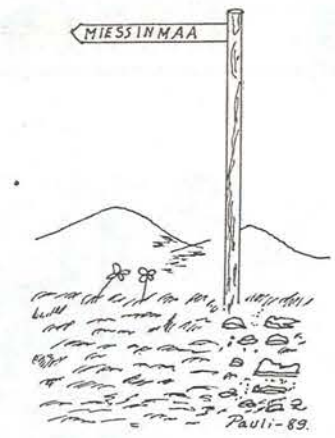
Miessijoen yläjuoksulle tullaan Lemmenjoen suunnalta Pellisenlaen kautta. Tunturin laelta avautuvat huikeat näkymät joka suuntaan. Kaukana lännessä siintävät Norjan tunturit. Länteen osoittaa myös paljon kuljetun polun varrelle pystytetty viitta, johon on kirjoitettu – Miessinmaa. Viitta osoittaa suoraan Heikki Pihlajamäen kämpälle. Kun kulkija muutaman kilometrin kävelyn jälkeen astuu kämpän pihapiiriin, niin huomio kiinnittyy kämpän ulko-oven yläpuolelle kiinnitettyyn kilpeen, "MIESSINMAA. Kuvernöörin virasto". Kilpeen on vielä kaiverrettu, "Humor & Hunor", kuin osoittamaan miten siihen on suhtauduttava.

Kilven oli Heikki saanut lahjana Geologisen tutkimuslaitoksen geologeilta.

"Kuvermentilla" oli omat lakinsa. Kuvernööri oli julistanut kämppänsä lähiympäristön luonnonsuojelualueeksi kaikelle elolliselle. Vaikka itse olikin innokas metsämies, niin erikoisesti tätä asetusta kurvernööri valvoi tarkasti. Pellisenlaen rajapaalun luona oli kilpi – "Älä tallaa nurmikoita". Tämäkin jo kuvasi hyvin kuvernöörin luonnonläheistä asennetta.

Miessinmaassa ei kuvernöörin lisäksi ollut muita pysyviä asukkaita, mutta noin sadalle tapaamalleen luonnonystävälle, joiden Heikki katsoi omaavan oikeat asenteet luonnon suhteen, hän oli kirjoittanut ja antanut Miessinmaan passit ja kansalaisoikeudet.

Muutamille Miessin kansalaisille syntyneille tyttövauvoille oli kuvernööri antanut muistoksi gramman kultahiput. Kuvermentillä oli myö omat tarkoin määritellyt vapaapäivänsä. Kahden, koiransa Samin kanssa hallitsi kuvernööri tunturissa olevaa valtakuntaansa.

...Olet astumassa Miessinmaan alueelle. Muuta passia ja viisumia et tarvitse, kuin – kunnioita ja suojele luontoa, elä sen ehdoilla.

Syyskuun 13. päivänä 1984 täytti Heikki Pihlajamäki 65 vuotta. Tapausta juhlistamaan oli Miessin varteen saapunut kuutisenkymmentä juhlavierasta. Tasavallan presidenttikin oli sähkeellä muistanut syntymäpäiväsankaria.

Kellon osoittaessan juhlapäivänä 12.00 Miessin aikaa, vietti samanaikaisesti pieni joukko kultamiehiä maapallon toisella puolella juhlahetken päivänsankarin syntymäpäivän merkeissä ja kunniaksi...

...Olimme tulossa Kanadan Klondikesta kullanhuuhdonnan MM-kilpailuista ja vietimme viimeistä yötä Alaskan tähtikirkkaan taivaankannen alla. Muistelimme Heikin kerran verranneen Lemmenjoen kultakuumetta ja ryntäystä, viime vuosisadan lopun kultaryntäykseen Klondikessa, "Villiä länttä se täälläkin oli, vaikkei ketään ammuttukaan..." Toden totta. yhtymäkohdat olosuhteisiin kotoisessa Lapissamme olivat ilmeiset, eikä vannoutuneita uljaita kultamiehiä sen kauempaa ole tarvis hakea.

"Se on joen sisäkaarteessa. Kulta... Tai sitten se ei ole."

Heikki Pihlajamäki viihtyisän, ympärivuotisen asuntonsa edustalla, kurun ja kauniin erämaajoen Miessin rantatörmällä.

NÄISSÄ VIIMEISISSÄ METSISSÄ

Lapin vanha opetti minua
kulkemaan suoraan:
Maa vetää puoleensa hän sanoi.

Näissä viimeisissä metsissä
tahtoisin sen tapahtuvan.

Kelon oksat kuin kyhmyiset
kädet.
Kädet kuin kelon oksat
odottavat kädet
enimmin tyhjinä olleet
nyt
kääntykää kämmenet alaspäin
suojelemaan.

Syvä valkea lumi –
tämä maa perinjuurin vaivattu
kapaloi nukkumaan
hiljaiseen
peittele tyystin.

Veikko Haakana

Heikin monivuotisen ystävän ja Miessin lähinaapurin Pekka Salosen ehdottamana ja johdolla kohotimmekin maljan suomalaisen kullankaivajan merkkipäivän kunniaksi.

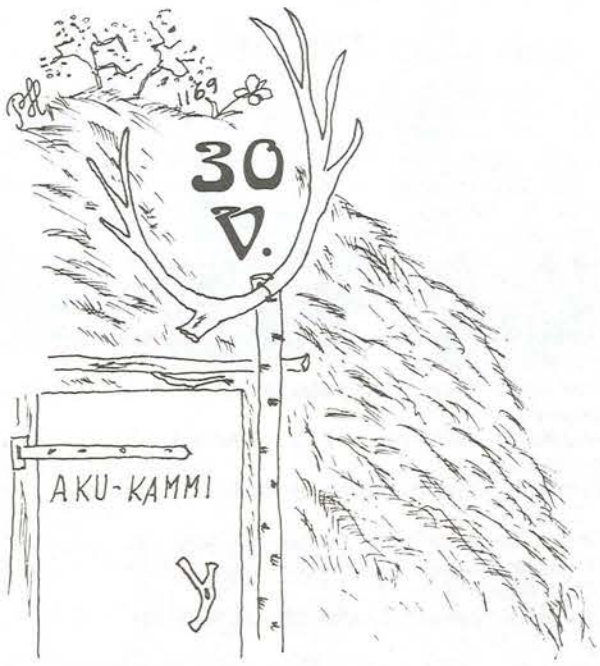
Viimeisen täyden työpäivänsä Heikki teki montulla kesällä 1986. Kultahiekka Heikki Pihlajamäen tiimalasissa ja vaskoolissa oli valumassa loppuun. Heikki sairasteli parisen vuotta. Syyskuussa hänen oli muutettava Miessiltä kultamieskotiin Inariin. Heikin 70-vuotispäivät oli suunniteltu pidettäväksi juhlallisin menoin kuluvana vuonna syyskuussa Miessinmaalla. Niitä ei enää tullut. Heikki Pihlajamäki kuoli Ivalossa tammikuun 15. päivänä.

Heikki haudattiin Inarin hautausmaalle sinne vuosien saatossa aiemmin haudattujen kultamiesten viereen. "Pyrkyrien palstalle", sinne minne kultamiehet menevät kukin toistensa vuorolla.

"Kulta on siellä mistä sinä sen löydät." Heikki Pihlajamäki löysi sen luonnosta ympäriltään ja kultamaitten ympärivuotisesta rauhasta. Hän löysi sen myös omasta itsestään – sydämestään...

Tätä elämänkokemustaan ja viisauttaan Heikki jakoi lähimmäisilleen ja toteutti sen sanomaa elinympäristöönsä.

"...Joen muodosta sen näkee missä kultaa on." Näkee sen muustakin. Vaatimattomalla olemuksellaan, sanoillaan ja teoillaan ystävämme sen meille osoitti.

Aku-kammi 30 vuotta

30 vuotta sitten nousi Paistuntureille Tseavrreskielasin ja Tsobmalohvuobman maastoon Akujoen latvahaaroille turvekammi Tunturiladun jäsenten talkootyönä. Yrjö Pitkänen, Elli Pitkänen, Eeva Ratia, Veikko Seppälä, Pauli Rantanen, Paavo Kihlberg ja Maija Lindholm (sittemmin Kihlberg) rakensivat kammin kahdeksassa päivässä 8.–16.9.-59 välisenä aikana.

Edellisenä vuonna oli Muotkatuntureille Raadnuskaiden lounaispuolelle Puurihroaivin juurelle rakennettu Susikammi ja vuonna 1956 oli pystytetty turvekota Vongoivalle.

Aku-kammin jälkeen pystytettiin vielä turvekammi Utsjoen – Sevettijärven väliseen maastoon Morishvein latvajärvelle Peäljikeätsvaaran itäpuolelle. Talkootyön panos oli mittava. Tämä työ on ollut perustana kaikelle sille mitä Tunturiladun jäsenet ovat myöhemmin saaneet aikaan.

Susikammin rakentamisen merkkipäivä pääsi livahtamaan ilman sen suurempaa huomiota, mutta todettakoon nyt: "Aku-kammi on 30-vuotias! Kiitos kammin rakentajille. Kiitos myös sen korjaajille kammin myöhempinä vuosina. Ja tietenkin myös kammihiirille, jotka ovat kiitettävästi hoitaneet isännyyttä silloin, kun kammi on ollut tyhjillään..."

Aku-kammi on valmistumisestaan lähtien palvellut retkeilijöitten lisäksi myös paikallisia Paistuntureilla kulkijoita. Poromiehiä, riekonpyytäjiä ja hillanpoimijoita. Hyvin on palvellutkin. Monet kiitokset on luettavissa kammin vieraskirjasta. Eipä silti on siellä moitteitakin, "Tulisija on susi, on olot kuin tammukalla savustuspöntössä... vettä sataa ja kämppä vuotaa... siis tämä kammio."

Tämä on aivan luonnollista. Märkänä ja kylmissäsi kun paikalle tulet, olet vielä vähän väsynytkin, niin hermostuuhan sitä vähemmästäkin. Suurin osa on kuitenkin kiitosta hyvästä yösijasta. Yösijasta, jota tunnelmallisempaa et Lapista löydä.

Välillä kammi jo "hukattiinkin". Paikalliset kulkijat sen paikan kyllä tiesivät. Pari vuotta Aku-kammin valmistumisesta jopa Tunturiladun vaellusryhmä haki kammia pari päivää ennen kuin sen suojiin pääsi.

80-luvun alussa "Aku-Aku korjausryhmä" kunnosti kammin perusteellisesti. Kavtsin rakennuspartio teki Aku-kammille useammankin korjausretken. Tulisijaa "vedettiin ulos" ja siirrettiin peremmälle. Savukynnyksiä tehtiin ja savupiippua jatkettiin. Aina sen mukaan mitä ohjeita partio vieraskirjasta sai lukea. Olisihan suuritöisen peruskorjauksen jälkeen ollut noloa jättää näin mittavan kokoista tammukoiden "savustuspönttöä" Akusuon laitaan...

Loppujen lopuksi tulisijasta tuli melko hyvä. Mikään lämpöä varaava se ei ole, mutta tunnelma takan loisteessa on sitäkin romanttisempi.

Susi-Kiisan eräkämpän valmistumisen jälkeen on Aku-kammilla riittänyt kävijöitä. Onhan Paistuntureitten maasto mitä ihanteellisinta retkeilyaluetta. "Naukupäältä", Njaugoaivilta avautuu sellainen näkymä että ihan henkeä salpaa. Välietappina Karigasniemeltä Tenon varteen on Aku-kammi mitä sopivin. Pidettäköön kammi edelleenkin kunnossa. Syntymäpäivälahjana sen katolle voisi Akusuolta nostaa muutaman turpeen, ettei kehikon päällä oleva muovi auringon valosta pääse tuhoutumaan.

Rupeaa vielä katto vuotamaan ja joku ohikulkija pääsee manailemaan, "Huonoa korsua ja sitä että vesi tippuu joka paikasta". Kammin suhteen on aina ajateltava seuraavaa kävijää, ja tietenkin etupäässä kammihiiriä, nehän siellä suurimman osan vuotta isännöivät... Juhla-ateriana voisi kammihiirille jättää pari ylimääräistä keksiä rinkanpohjalta varisseiden näkkileivän murusten ja hiirten kohtuudella verottamien kulkijan eväitten lisäksi.

Vetoomukset pienistä palveluksista kammien suhteen on vuosien mittaan otettu kiitettävällä tavalla ja innostuksella vastaan. Muistui tuossa mieleen kun kammin kynttilälyhdyn lasi pakkasen kohmettamista käsistä lipsahti kammin lattialle. Tietenkin se särkyi ja lyhty jäi käyttökelvottomana takan reunalle.

...Varta vasten kaksi intomielistä vaeltajaa keväisillä hangilla vei uuden lasin rikkoutuneen tilalle. Samalla tavoin teki Matti Rekola Tampereella kammin vieraskirjoille tarkoituksen mukaisen ja hyvän vieraskirjankotelon. ...Tunturikerho Oktan uljasta "parttiota" sai miltei pidätellä, ettei se lähtenyt siitä paikasta matkaan vieraskirjan suojakoteloa viemään. Kasasi sentään eväät. Hiihti sitten läpi tuulen ja tuiskun huhtikuun hangilla "tärkeä tehtävä" johtotähtenään Aku-kammille.

Tällä kohden on mainittava myös tunturikerho Outsin "Villin maan vaeltajat". "Mikä Morishvei ja missä?" Ei siinä tarvittu kuin puhelinsoitto, niin Outsin partio oli kasassa. Siinä samassa oli vieraskirjan kotelokin tehty. Karttaan vielä ruksi kammin kohdalle ja kevään -83 hangilla hiihtivät outsilaiset kotelon vieraskirjoineen Morishvein kammille. Veivät vielä kämpän kunnossapidossa tarvittavia työkalujakin kammille. Intomielinen kuvaus retken vaiheista kertoi että vaivat monin kerroin palkittiin. Morishvei "siellä villissä maas" oli ottanut kävijät lumoihinsa...

Tarinan lopuksi ja Aku-kammin kunniaksi sopii tähän loppuun runo, joka on, kuinkas muuten Aku-kammin vieraskirjasta, ehtymättömästä monen ihastuksen ja tarinan lähteestä, "Innolla kuljimme tunturien yli ja täällä odotti Aku-kammin syli. Liesi oli lämmin ja laverit laajat – makeat unet väsyneet kulkijat saivat."

Onnea Aku-kammille! Viihtyisiä hetkiä kammilla kävijöille. Kiitos kaikille uljaille kammiemme ystäville ja kunnostajille.

Pauli Hakulinen
1169

Aku-kammi elokuussa 1980 "Aku-Aku" rakennuspartion kunnostamana.

Aku-kammi kesällä 1980. Sudet ja sudenmieliset, älkäämme päästäkö näitä kaukaisia erämaatukikohtiamme näin huonoon kuntoon. Pienellä vaivalla, ihan ohikulkiessa voimme pitää niistä huolta.

NÄMÄ ANTAISIN

Minussa on
tämä kapustarinnan ikävä
alakuloisella jängällä
surullisena iltana
kesän mentyä.

Minussa on minulla
nämä kuusien siluetit,
jäniksen mietteliäät jäljet lumella,
ketun määrätietoinen juoksu,
riekon suklaajalka-askeleet.

Minulla on minussa
sitkeä itsepintainen odotus
päivättömänä aikana
ja avara riemu aurinkoa kohti
kun se taas näkyy.

Nämä antaisin.

Veikko Haakana

Hyvinkään Kirjapaino Oy 1989

KOKOUSKUTSU

Tunturilatu ry:n kevätkokous pidetään 6.5.1989 klo 13.00 alkaen Helsingissä, Töölöntullinkatu 8. Esillä yhdistyksen sääntöjen kevätkokoukselle määräämät asiat. Päätetään lisämaan ostamisesta Enontekiön Susikyröön. Päätetään kiinnelainan ottamisesta.
Helsingissä 17.2.1989
Johtokunta

JÄSENARVONTA

Eräpäivään 15.1.1989 mennessä jäsenmaksunsa maksaneiden kesken suoritetussa arvonnassa on voittanut Juha Kirvesniemi, Mikkeli. Onnea voittajalle!

Ulkotammion retki 9.–11.6.1989

Uusitulla ohjelmalla.
Matkaan pääsee 80 ensimmäiseksi ilmoittautunutta. Ilmoittautumiset: Maija Hurta, Haarakatu 35, 48770 Karhula, puh. 952–88797.
Tunturisusikerho Kuovza

Tunturilatulainen

Tunturiladun toiminta uudistuu. Kerhopalaverin tilalle tulee tapahtuma joka kantaa nimeä Tunturiladun kesäpäivät. Tunturikerho Kolbma järjestää ensimmäiset kesäpäivät 19.–20.8.1989 Tampereen lähistöllä.

Ohjelmassa on mukana luontopolku, retkeilyyn liittyvää koulutusta, jäsenpalaveri sekä muuta mukavaa yhdessäoloon liittyvää. Tapahtuma järjestetään maastotapahtumana. Osanottomaksu 10 mk sisältää tervetuliaiskahvit. Tarkempi paikka ajo-ohjeineen julkaistaan **Latu ja polku** -lehdessä huhti–toukokuussa.

KIILOPÄÄN NUORISOLEIRI

Tunturilatu ei tänä vuonna järjestä omaa lasten retkikoulutusta vaan tukee osaltaan nuorten jäsentensä osallistumista Kiilopään nuorisoleirille. Suomen Latu järjestää 7.–13.8.1989 Kiilopään Tunturikeskuksessa 25-vuotisjuhlaleirin alle 16-vuotiaille (alle 9-vuotiailla tulee olla huoltaja mukana). Majoitus on joko teltoissa tai ryhmämajoituksena kelomökeissä. Leiriviikko koostuu luontoaiheisista teemapäivistä ja huipentuu Kiilopään 25-vuotisjuhlapyhään. Osanottomaksut 575–755 mk, matkakulut tämän lisäksi (Helsingistä halukkaille yhteiskuljetus junalla). Lisätietoja ja ilmoittautumislomakkeita on saatavissa joko Suomen Ladun toimistosta (Fabianinkatu 7, 00130 HELSINKI, puh. 90–170 101 tai Kiilopään Tunturikeskuksesta (99800 IVALO, puh. 9697–87 101) Asiasta kerrotaan myöskin kevään Latu ja Polku lehdissä. Ilmoittautumiset em. paikkoihin 15.6.89 mennessä. Tunturilatu maksaa alle 16-vuotiaitten jäsentensä leirimaksusta 200 mk. Lähetä kuitti (tai sen jäljennös) elokuun loppuun mennessä osoitteella Tunturilatu ry, Vappu Hietala, Kylätie 2 A 15, 00300 HELSINKI ja liitä mukaan tieto pankkitilistäsi. (Korostettakoon, että osuutemme rajoittuu vain rahalliseen tukeen, kaikki käytännön toimet hoitaa Suomen Latu.)

ANTOISIA LEIRIPÄIVIÄ MAHDOLLISIMMAN MONELLE NUORELLE JÄSENELLE!

ALPIT KUTSUVAT

Lähde ruskamatkalle Itävallan Heiligenblut'in mahtaviin alppimaisemiin Groslocknerin juurelle. Lähdemme matkaan luxusbussilla 4.9. ja palaamme takaisin 16.9.1989. Perillä retkeilemme alppimaisemissa päivittäin. Halukkaille järjestyy mahdollisuus huiputtaa Itävallan korkein huippu Groslockner (3798 m). Säävaraus. Lähempiä tietoja ja ilmoittautumiset iltaisin p. 931–171542 Erkki Kauppila.

Palvelukseen halutaan

Tunturiladun kirjanpito- ja talousasiat ovat jäämässä vaille hoitajaa ensi vuoden alusta. Tehtävään kuuluu kirjanpidon ja maksuliikenteen hoito, veroilmoitukset ja talousarvion teko yksissätuumin johtokunnan kanssa. Vuotuinen tositemäärä on noin 250 kpl joten kirjanpitoa ei ole koneellistettu. Jäsenmaksukirjanpito hoidetaan pankissa ja vähäinen käteisrahaliikenne SL:n toimistossa. Yhdistyksen talous on terve ja vakaa.

Tehtävä on selkeä ja mielenkiintoinen kokonaisuus, jonka hoitajaksi parhaiten soveltuisi kirjanpitokokemusta omaava henkilö. Hyväksi olisi, jos asuisit suur-Helsingin seudulla ja voisit silloin tällöin käydä SL:n toimistossa, mikäli asiat niin vaativat.

Lisätietoja saat soittamalla joko Yrjö Suuniitulle (puh. 931–127 957 aamupäivisin tai kotiin 931–555 513) tai tointa vielä hoitavalle Vappu Hietalalle (puh. kotiin 90–573 745). **Älä kainostele äläkä odota syksyyn vaan ota yhteyttä samantien!**

Tunturiladun eräretkeilytoimikunta

Tunturiladun johtokunnan nimeämän eräretkeilytoimikunnan tehtävänä on:

- ideoida TL:n retkeilytoimintaa, etsiä ja kehittää uusia toimintamuotoja
- aktivoida tunturilatulaisia entistä enemmän retkeilemään Lapissa
- opastaa aloittelijoita ja tarvittaessa muitakin retkeilijöitä varustekysymyksissä, retkeilytekniikassa ja -tietoudessa
- valmistella tunturiretkeilyn vetäjäkoulutuksen koulutusmateriaalia TL:n ja tunturikerhojen käyttöön
- tuottaa tunturiretkeilyyn liittyviä kirjoituksia Tunturilatu-lehteä varten.

Toimikunnan puheenjohtajana toimii Terttu Civill p.k. 931–110077.

Susianomukset tulee lähettää 15.9.1989 mennessä osoitteella Tunturilatu, Susivaliokunta, Suomen Ladun toimisto. Fabianinkatu 7, 00130 Helsinki.

Aineisto seuraavaan Tunturilatu-lehteen tulee olla perillä 15.8.1989 os. Uolevi Mättö Erkylänkatu 21, 05820 Hyvinkää, p. 914–28901 ilt.

TOIMINTAMUISTIO

Login kerhoviikko Susi-Kiisalla 1.–8.4. Yhteyshenkilö Erkki Jauhiainen p. 921–819592.
Kolbman hiihtoviikko Tuntsassa 8.–15.4. Yhteyshenkilö Väinö Martikainen p. 931–616219 ja Jorma Laine p. 931–462960.
Kavtsin kerhoviikko Susi-Kiisalla 9.–15.4. Yhteyshenkilö Jorma Alapuranen p. 90–8055001.
Oktan kerhoviikko Susi-Kiisalla 16.–22.4. Turvekammi vapaana muiden tunturilatulaisten käyttöön. Yhteyshenkilö Pauli Keränen p. 986–27109.
Susiviikko Susi-Talaksella 15.–22.4. Yhteyshenkilö Pekka Huttunen p. 958–11247.
Ovtsin kerhoviikko Susi-Talaksella 22.–30.4. Yhteyshenkilö Arvo Anivuo p. 941–272597.
Tunturiladun kevätkokous ja kuvailta 6.5. klo 13.00 Helsingissä Töölöntullinkatu 8.
Luontoretki Kustavin saaristoon 20.5. Yhteyshenkilö Antti Karlin p. 922–24040.
Kerhojen toimihenkilöiden koulutustilaisuus 3.6. Tampereella.
Retki Ulkotammioon 9.–11.6. Kuovzan järjestämänä. Yhteyshenkilö Maija Hurtta p. 952–88797.
Lapin linnut -kurssi Utsjoella 10.–17.6. Yhteyshenkilö Antti Karlin p. 922–24040.
Rakennustalkoot Susikyrössä 23.7.–6.8. Yhteyshenkilö Pekka Huttunen p. 958–11247.
Heinätalkoot heinä–elokuun vaihteessa Nuvvuksessa. Yhteydenotot johtokuntaan.
Tunturiladun kesäpäivät 19.–20.8. Tampereen lähistöllä. Yhteyshenkilö Jorma Laine p. 931–462960.
Njealljen kerhoviikko Susi-Kiisalla 2.–9.9. Yhteyshenkilö Pekka Huttunen p. 958–11247.
Login kerhoviikko Susi-Talaksella 9.–16.9. Yhteyshenkilö Erkki Jauhiainen p. 921–819592.
Tunturiladun syyskokous ja susivihkiäiset 14.–15.10. Uuraisilla Ovtsin järjestäminä. Yhteyshenkilöt: Minna ja Risto Åhlgren p. 941–832990, Arvo Anivuo p. 941–272597, Irma ja Pauli Hulkkonen p. 941–635168.
Tunturiladun 15. Talvipäivät ja Njealljen 20-vuotisjuhlat pidetään **20.–21.1.1990** Myyrylän metsästysmajalla, Mikkelistä pohjoiseen 16 km Vehmaskylän tietä.

Syyskokous ja Susiaiset Uuraisilla 14.–15.10.1989

Tunturiladun syyskokous pidetään Uuraisten kk:n yläasteella 14.10.1989, kello 13.00.
Susiaiset järjestetään Uuraisten Kangashäkissä, Toposessa, 14.–15.10.1989 maastotapahtumana "omahuolto" periaatteella. Opastus pääteiltä, majoitus omiin telttoihin, kanttiini on sekä mahdollisuus ruokailuun.
"Siltamaksu" 30 mk, maksetaan alueelle saavuttaessa (sisältää osallistumisen, iltamehun ja räiskäleet). Nuoret alle 16-vuotiaat maksutta.
Maatilamajoitusta (n. 20 vuodepaikkaa) tarjoaa lähistöltä Seppo ja Aulikki Palonen, 41290 Kangashäkki, puhelin 941–813190. Sitovat ilmoittautumiset heille, maksamalla 70 mk/vuorokausi (sisältää liinavaatteet, astiat ja peseytymistilat) 30.9.1989 mennessä, Uuraisten SP Uurainen, tili n:o 455219–42001.
Susiaisten ennakkoilmoittautumiset 30.9.1989 mennessä ruokailun ja kuljetusten järjestämiseksi:

Minna ja Risto Åhlgren	p. 941–832990
Arvo Anivuo	941–272597
Irma ja Pauli Hulkkonen	941–635168

Järjestelyistä vastaa Tunturikerho Ovtsi.
Tervetuloa

